

FISKERIDIREKTORATET

Økonomiske Analyser Fiskeoppdrett

nr. 1/2003

Foto: Eksportutvalget for fisk

2002

Lønnsomhetsundersøkelse for matfiskproduksjon
laks og ørret

FISKERIDIREKTORATET

Lønnsomhetsundersøkelse for matfiskproduksjon Laks og Ørret

Omfatter selskaper med produksjon
av laks og ørret i saltvann.

2002

FORORD

Fiskeridirektoratet legger med dette frem resultater fra sin lønnsomhetsundersøkelse for matfiskproduksjon for regnskapsåret 2002. Undersøkelsen omfatter selskaper med produksjon av laks og ørret i sjøvann. Rapporten er i sin helhet lagt ut på Fiskeridirektoratets hjemmeside (<http://www.fiskeridir.no>).

Førstekonsulent Merete Fauske ved Statistikkavdelingen har hatt hovedansvaret for gjennomføring av undersøkelsen og utarbeidelse av meldingen.

Bergen, oktober 2003

Peter Gullestad

Tove Aasheim

INNHold

A. SAMMENDRAG:	
A1. Samlet resultat for matfisknæringen	11
A2. Det økonomiske resultatet	11
A3. Produktivitet	12
A4. Produksjonskostnad pr. kg	12
A5. Produksjonskostnad pr. kg i ulike geografisk regioner	12
A6. Resultat fordelt etter størrelse på selskapet	13
A7. Spredning	13
B. INNLEDNING:	
B1. Om undersøkelsen	15
B2. Usikkerhet	15
B3. Representativitet	16
B4. Endringer	16
C. RESULTATANALYSE, HELE LANDET:	
C1. Produksjon, salg og inntekt	17
C2. Kostnadsutvikling	18
C3. Fôrfaktor	21
C4. Investeringer i nytt driftsutstyr	22
C5. Lønnsomhet	23
C6. Likviditet og soliditet	24
D. RESULTATANALYSE, REGIONER:	
D1. Finnmark og Troms	25
D2. Nordland	26
D3. Trøndelag (Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag)	27
D4. Møre og Romsdal	28
D5. Sogn og Fjordane	29
D6. Hordaland	30
D7. Rogaland og Skagerakkysten	31
E. ØKONOMISK RESULTAT ETTER STØRRELSE:	
E1. Bakgrunn	33
E2. Resultater	33
F. TABELLVERK :	
F1. Gjennomsnittstall for hele landet	37
F2. Gjennomsnittstall for Finnmark og Troms	39
F3. Gjennomsnittstall for Nordland	41
F4. Gjennomsnittstall for Trøndelag	43
F5. Gjennomsnittstall for Møre og Romsdal	45
F6. Gjennomsnittstall for Sogn og Fjordane	47
F7. Gjennomsnittstall for Hordaland	49
F8. Gjennomsnittstall for Rogaland og Skagerrakkysten	51
F9. Spredningstabeller	53
G. DEFINISJONER BRUKT I TABELLENE:	
G1. Resultatregnskap	57
G2. Balanseregnskap	58
G3. Salg, produksjon og andre lønnsomhetstall	59
G4. Nøkkeltall	60
G5. Kostnader pr. kg produsert fisk	61

H. SUMMARY IN ENGLISH:

H1. Profitability	63
H2. Productivity	64
H3. Production costs per. Kilo	64
H4. Regional production costs per. Kilo	64
H5. Average results for Norwegian fish farms (tables)	65

I. VEDLEGG - SKJEMA :

67

TABELLINNHOLD

F1. HELE LANDET:	
Utvalg	37
Resultatregnskap	37
Balanseregnskap	37
Salg, produksjon og andre lønnsomhetsmål	38
Nøkkeltall	38
Kostnader pr. kg produsert fisk	38
F2. FINNMARK OG TROMS:	
Utvalg	39
Resultatregnskap	39
Balanseregnskap	39
Salg, produksjon og andre lønnsomhetsmål	40
Nøkkeltall	40
Kostnader pr. kg produsert fisk	40
F3. NORDLAND:	
Utvalg	41
Resultatregnskap	41
Balanseregnskap	41
Salg, produksjon og andre lønnsomhetsmål	42
Nøkkeltall	42
Kostnader pr. kg produsert fisk	42
F4. TRØNDELAG:	
Utvalg	43
Resultatregnskap	43
Balanseregnskap	43
Salg, produksjon og andre lønnsomhetsmål	44
Nøkkeltall	44
Kostnader pr. kg produsert fisk	44
F5. MØRE OG ROMSDAL:	
Utvalg	45
Resultatregnskap	45
Balanseregnskap	45
Salg, produksjon og andre lønnsomhetsmål	46
Nøkkeltall	46
Kostnader pr. kg produsert fisk	46
F6. SOGN OG FJORDANE:	
Utvalg	47
Resultatregnskap	47
Balanseregnskap	47
Salg, produksjon og andre lønnsomhetsmål	48
Nøkkeltall	48
Kostnader pr. kg produsert fisk	48
F7. HORDALAND:	
Utvalg	49
Resultatregnskap	49
Balanseregnskap	49
Salg, produksjon og andre lønnsomhetsmål	50
Nøkkeltall	50
Kostnader pr. kg produsert fisk	50

F8. ROGALAND OG SKAGERRAKKYSTEN

Utvalg	51
Resultatregnskap	51
Balanseregnskap	51
Salg, produksjon og andre lønnsomhetsmål	52
Nøkkeltall	52
Kostnader pr. kg produsert fisk	52

F9. SPREDNINGSTABELLER:

Produksjonskostnad pr. kg for hvert enkelt selskap	53
Førfaktor for hvert enkelt selskap	54
Driftsmargin for hvert enkelt selskap	55
Standardavvik, maksimum og minimum for resultat før skattkostnad, solgt mengde (laks og ørret), produksjonskostnad pr. kg, førfaktor og driftsmargin	56

DIAGRAMOVERSIKT

FIGUR 1: Historisk utvikling i gjennomsnittlig driftsmargin og produksjonskostnad pr. kg 1992-2002	11
FIGUR 2: Historisk utvikling i gjennomsnittlig salgspris pr. kg, uansett fiskeslag 1992-2002.	18
FIGUR 3: Totalt solgt mengde og gj. produksjonskostnad pr. kg 1992-2002.	18
FIGUR 4: Gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg regionalt fordelt 1999-2002.	25
FIGUR 5: Gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg produsert fisk i Finnmark og Troms 1992-2002.	26
FIGUR 6: Gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg produsert fisk i Nordland 1992-2002.	27
FIGUR 7: Gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg produsert fisk i Trøndelag 1992-2002.	28
FIGUR 8: Gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg produsert fisk i Møre og Romsdal 1992-2002.	29
FIGUR 9: Gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg produsert fisk i Sogn og Fjordane 1992-2002.	30
FIGUR 10: Gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg produsert fisk i Hordaland 1992-2002.	31
FIGUR 11: Gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg produsert fisk i Rogaland og Skagerakkysten 1992-2002.	32
FIGUR 12: Totale sale of salmon and trout and average production costs per kilo 1992-2002.	64

A. SAMMENDRAG

Hovedkonklusjonene i Fiskeridirektoratets lønnsomhetsundersøkelse for selskaper med matfiskproduksjon av laks og ørret i 2002 er følgende:

- Kraftig nedgang i det økonomiske resultatet
- Økt produktivitet
- Økt produksjonskostnad pr. kg

2002 var et svakt økonomisk år for selskaper med matfiskproduksjon av laks og ørret.

A.1. SAMLET RESULTAT FOR MATFISKNÆRINGEN

Beregninger viser at matfisknæringen hadde et *samlet resultat før skatt* på minus 1,4 milliarder kroner i 2002. En tilsvarende beregning for 2001 viser et samlet resultat før skatt på vel 88 millioner.

En del beregnede størrelser for samlet resultat er vist i tabell A.1.1. Tilsvarende tall for 2001 er tatt med for å kunne vise utviklingen det siste året. *Tall i millioner kroner.*

Tabell A.1.1.		2002	2001
Sum Driftsinntekt	kr	10 861	10 294
Sum Driftskostnad	kr	11 732	9 917
Driftsresultat	kr	-870	377
Res. før skattekost.	kr	-1 404	88
Driftsmargin	%	-8,0	3,7

Den kraftige nedgangen i det økonomiske resultatet fra 2001 til 2002 kan hovedsakelig forklares med dårlige markedsforhold for laks og ørret i 2002.

Nevnte markedsforhold førte til en nedgang i gjennomsnittlig salgspris pr. kg for laks fra 2001 til 2002. Gjennomsnittlig salgspris pr. kg for laks gikk ned med 8,9 prosent fra 2001 til et rekordlavt nivå i 2002. Gjennomsnittlig salgspris pr. kg for laks var på kr 17,06 i 2002.

For ørret var markedssituasjonen lysere i 2002 sammenlignet med 2001. Gjennomsnittlig salgspris pr. kg for ørret gikk opp med 9,2 prosent i samme tidsrom. Til tross for denne økningen var prisnivået for ørret fortsatt ikke høyt i 2002. Gjennomsnittlig salgspris pr. kg for ørret var kr 17,99 i 2002.

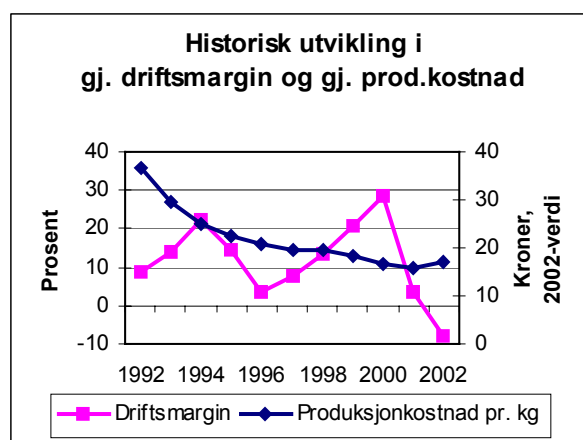
En økning i gjennomsnittlig pris på fôr førte til at forkostnad pr. kg økte kraftig fra 2001 til 2002. Dette bidro til å forverre det økonomiske resultatet ytterligere.

A.2. DET ØKONOMISKE RESULTAT

Selve lønnsomhetsundersøkelsen er basert på gjennomsnittresultater basert på utvalget i undersøkelsen.

Figur 1 viser historisk utvikling i gjennomsnittlig driftsmargin og produksjonskostnad pr. kg for årene 1992-2002.

FIGUR 1

I tabell A.2.1. vises en del økonomiske resultater i *gjennomsnitt* pr. selskap i 2002.

Tabell A.2.1.		2002
Sum Driftsinntekter	kr	37 746 131
Sum Driftskostnader	kr	40 772 185
Driftsresultat	kr	-3 026 054
Res. før skattekostnad	kr	-4 879 543
Solgt mengde av laks	kg	1 670 809
Solgt mengde av ørret	kg	437 419
Produksjon av fisk	kg	2 258 605
Fôrfaktor		1,21
Produksjon pr. årsverk	kg	342 213
Produksjonsverdi	kr	38 193 074
Lønnsveve pr. årsverk	kr	-407 256
Driftsmargin	%	-8,0
Antall årsverk		6,6
Konsesjonsvolum pr. selskap	m ³	35 570
Gj. ant. konsesjon pr. selskap	stk	2,9

Resultat før skattekostnad er driftsresultat tillagt finansinntekter og fratrukket finanskostnader.

Verdien av levende fisk i sjøen er satt til minimumskost.

Driftskostnadene blir justert med endringer i lagerverdien av levende fisk og frossenfisk. Driftskostnadene omfatter også en kalkulatorisk eierlønn for ulønnet arbeidsinnsats utført av eieren.

Lønnsevnen er differansen mellom totale inntekter og totale kostnader eksklusiv lønnskostnader og kalkulert eierlønn.

Nøkkeltallene nedenfor, som er gjennomsnittstall for hele landet, bekrefter den negative økonomiske utviklingen i næringen.

		2002	2001
Totalrentabilitet	%	-2,6	4,7
Driftsmargin	%	-8,0	3,7
Likviditetsgrad 1	%	127,5	147,5
Likviditetsgrad 2	%	42,0	51,7
Rentedekningsgrad	%	-43,7	113,5
Egenkapitalandel	%	10,7	22,0
Andel kortsiktig gjeld	%	47,9	40,6
Andel langsiktig gjeld	%	41,4	37,4

A3. PRODUKTIVITET

Produktiviteten, målt ved gjennomsnittlig produksjon pr. årsverk, har gått opp fra 306 328 kilo i 2001 til 342 213 kilo i 2002, dvs. en økning på 11,7 prosent.

Historisk sett har matfisknæringen hatt en betydelig økning i produktivitet. For å illustrere denne utviklingen kan vi nevne at gjennomsnittlig produksjon pr. årsverk i 1992 kun var på 79 526 kilo.

Tabell A.3.1. viser utviklingen i gjennomsnittlig produksjon pr. årsverk de siste fem årene. Tall i kilo.

År	Produksjon pr. årsverk
1998	250 728
1999	251 304
2000	298 238
2001	306 328
2002	342 213

A4. PRODUKSJONSKOSTNAD PR. KG

Tabell A.4.1. viser kostnader pr. kg produsert fisk i gjennomsnitt pr. selskap for hele landet i 2002 og 2001.

		2002	2001
Smoltkostnad	kr	2,00	2,17
Førkostnad	kr	9,02	7,87
Forsikringskostnad	kr	0,29	0,35
Lønnskostnad	kr	1,30	1,44
Kalk. avskrivninger (H)	kr	0,84	0,85
Annen driftskostnad	kr	2,72	2,63
Netto finanskostnad	kr	0,82	0,49
PROD. KOST. PR. KG	kr	17,01	15,80
Slaktekostnad inkl. fraktkost.	kr	2,51	2,49
SUM KOSTNAD PR. KG	kr	19,52	18,29

Som det fremgår av tabellen ovenfor var det en oppgang i gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg fra 2001 til 2002. Oppgangen var på 7,7 prosent.

Oppgangen i produksjonskostnader pr. kg skyldes først og fremst en økning i førkostnad pr. kg fra 2001 til 2002. Økningen i førkostnad pr. kg kan forklares med en økning i prisen på før i 2002.

Også en økning i postene "annen driftskostnad" og "netto finanskostnad" bidro til oppgangen i produksjonskostnad pr. kg fra 2001 til 2002.

Vi vil presisere at det er gjennomsnittresultater som presenteres, og at spredningen mellom de enkelte selskaper er stor.

Tabell A.4.2. viser antall selskaper i utvalget fordelt på produksjonskostnad pr. kg i 2002 under-søkelsen.

Prod. kost. pr. kg	Ant. selsk.	Prod. kost. pr. kg	% ¹⁾
Mindre enn kr 15,00	44	13,53	30,1
Mellom kr 15,00 - 20,00	82	17,27	58,2
Mellom kr 20,00 - 25,00	16	22,68	8,2
Høyere enn kr 25,00	9	30,04	3,5

1) Prosentvis salg av total slaktet mengde i lønnsomhetsundersøkelsen.

A5. PRODUKSJONSKOSTNAD PR. KG I ULIKE GEOGRAFISKE REGIONER

Finnmark og Troms er i undersøkelsen slått sammen til en region, fordi det er levert inn årsregnskap som omfatter konsesjoner over

fylkesgrensen. Det samme er tilfelle for Nord- og Sør-Trøndelag.

Ett av selskapene fra Trøndelag omfatter også konsesjoner fra Møre og Romsdal. Det samme er tilfelle for ett selskap i Sogn og Fjordane. I tillegg omfatter ett selskap i Nordland en konsesjon fra Troms.

Alle regioner, unntatt Trøndelag, hadde en oppgang i gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg fra 2001 til 2002.

Størst oppgang i gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg hadde Sogn og Fjordane med 21,9 prosent i samme perioden.

Differansen i produksjonskostnad pr. kg mellom de ulike regionene var større i 2002 sammenlignet med 2001.

Lavest gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg var det Trøndelag som hadde med kr 14,58 i 2002.

Mer detaljerte opplysninger om resultater for de ulike geografiske regionene finnes i kapittel D.

A6. RESULTAT FORDELT ETTER STØRRELSE PÅ SELSKAPET

Formålet med å presentere resultater fordelt etter selskapsstørrelse er å kunne måle eventuelle stordriftsfordeler.

Vi har ved gruppering tatt utgangspunkt i eierskap, og presenterer gjennomsnittresultater for 5 grupper. Disse er:

- Gruppe 1: 1 konsesjon
- Gruppe 2: 2 - 4 konsesjoner
- Gruppe 3: 5 - 9 konsesjoner
- Gruppe 4: 10 - 14 konsesjoner
- Gruppe 5: 15 eller flere konsesjoner

For å avdekke hvorvidt sammenslåing av konsesjoner har medført stordriftsfordeler i næringen vil en måtte *basere en slik undersøkelse på størrelsesnøytrale resultatbegrep*.

Resultatbegrepene driftsmargin, lønnssevne pr. årsverk og produksjon pr. årsverk vil være egnede indikatorer i en slik sammenheng.

Datamaterialet viser at alle grupper, uansett størrelse hadde en nedgang i det økonomiske resultatet fra 2001 til 2002.

En sammenligning av de fem størrelsesgrupperinger viser at gruppe 4 hadde det beste økonomiske resultatet målt som høyest driftsmargin og lønnssevne pr. årsverk i 2002.

Ser en på produksjonskostnad pr. kg finner en imidlertid at det var gruppe 3 som hadde lavest produksjonskostnad pr. kg i 2002.

Vær imidlertid oppmerksom på at produksjonskostnad pr. kg for de største gruppene kan inneholder kostnader som ikke er relatert til selve produksjonen av matfisk. Dette skyldes at det i enkelte tilfeller har vært vanskelig å trekke ut samtlige kostnader knyttet til annen produksjon i selskapet. Posten "annen driftskostnad" vil derfor være noe høyere for disse selskapene.

En sammenligning av størrelsesgruppene de siste 3 årene viser at det beste resultatet har vært å finne i gruppe 4. Det synes derfor ut fra tallmateriale som om det er stordriftsfordeler, i det minste opp til en viss størrelse.

Mer detaljerte opplysninger om resultater for de ulike størrelsesgruppene finnes i kapittel E.

A7. SPREDNING

Gjennomsnittresultatene i undersøkelsen bygger på et utvalg av 151 selskaper. Spredningen i resultat mellom selskapene er forholdsvis stor. Spredningen i resultatet er forsøkt vist i fire tabeller.

De tre første tabellene viser produksjonskostnad pr. kg, fôrfaktor og driftsmargin for hvert enkelt selskap i 2002. Tabellene viser de enkelte størrelsene sortert etter laveste verdi sammen med plasseringsnummer i forhold til det totale antall selskaper i utvalget.

Den tredje tabellen viser gjennomsnitt, maksimumsverdi, minimumsverdi, og standardavvik dividert på gjennomsnitt for driftsresultat, resultat før skattekostnad, solgt mengde av laks, solgt mengde av ørret, fôrfaktor, produksjonskostnad pr. kg og driftsmargin i 2002. Spredningstabellene finner en i tabellverket (kapittel F).

B. INNLEDNING

Hjemmel for innhenting av nødvendige grunnlagsdata var gitt i lov av 10. mai 1981 om bygging m.v. av anlegg for klekking av rogn og oppdrett av fisk, skalldyr m.v. Denne loven ble 14. juni 1985 erstattet av lov om oppdrett av fisk, skalldyr m.v.

Fiskeridirektoratet har siden 1982 utført lønnsomhetsundersøkelse av selskaper med matfiskproduksjon av laks og ørret (saltvannsproduksjon).

De siste års strukturendringer i matfisknæringen, samt innføring av ny regnskapslov førte til at lønnsomhetsundersøkelsen fra og med 1999-undersøkelse ble vesentlig endret.

B1. OM UNDERSØKELSEN

I sammendraget i kapittel A finnes hovedresultatene fra denne undersøkelsen, og de viktigste konklusjonene vi kan trekke på bakgrunn av tallmaterialet.

I analysen i kapittel C, D og E prøver vi å gjøre presentasjonen bredere, samtidig som vi vil prøve å forklare bakgrunnen for utviklingen og de variasjonene som identifiseres.

En presenterer også, i kapittel F, et omfattende tabellverk med tilhørende variabelforklaring i kapittel G for de som ønsker et detaljert bilde.

Vi har i tabellverket valgt å legge frem tallene for 2002 sammen med tall for 2000 og 2001, da en samlet presentasjon av utviklingen i en 3 års periode vil være mer informativ.

Tabellverket presenterer først ett samlet gjennomsnittresultat for hele landet. Deretter fremkommer gjennomsnittresultater for de ulike geografiske regioner.

Til slutt presenteres spredningstabeller som viser produksjonskostnad pr. kg, förfaktor og driftsmargin i 2002 fordelt på de ulike selskapene. Det fremkommer også minimums-, maksimumsverdier og standardavvik for disse størrelsene, samt for postene resultat før skattekostnad og solgt mengde (laks og ørret).

✓ Tabelloppbygging

For hver gruppering av selskaper er det 6 ulike tabeller.

I tabellen Utvalg fremkommer antall selskaper og antall konsesjoner som inngår i gruppering. I tillegg fremkommer hvor mange konsesjoner grupperingens gjennomsnittsselskap består av.

I tabellen Resultatregnskap fremkommer inntekter og kostnader for gjennomsnittsselskapet.

I tabellen Balanseregnskap fremkommer eien- deler, egenkapital og gjeld pr. 31.12. for gjennomsnittsselskapet.

I tabellen Salg, produksjon og andre lønnsomhets- mål fremkommer flere produktivitetsmål for gjennomsnittsselskapet.

I tabellen Nøkkeltall fremkommer tall for rentabilitet, likviditet og soliditet for gjennomsnittsselskapet. Nøkkeltallene blir beregnet på grunnlag av resultat- og balanseregnskapet.

I tabellen Kostnader pr. kg produsert fisk fremkommer de ulike kostnadsartene pr. kg. Kostnader pr. kg produsert fisk blir beregnet direkte på grunnlag av tall i resultatregnskapet, samt på grunnlag av gjennomsnittlig produksjon.

Det er kun gjennomsnittresultater som presenteres i undersøkelsen. Vi vil gjøre oppmerksom på at det er store variasjoner i de økonomiske resultater både innad i fylkene og fra selskap til selskap. Vi har valgt å vise variasjonene i enkelte sentrale størrelser i spredningstabellene i tabellverket.

Til slutt i rapporten er det i kapittel H gitt et sammendrag av resultatene på engelsk.

B2. USIKKERHET

Som tidligere nevnt har oppdrettsnæringen de siste årene gjennomgått store forandringer i eierstruktur. Fusjonering og oppkjøp av konsesjoner har ført til at oppdrettselskapene er blitt større. Det er i dag helt vanlig at et oppdrettsselskap eier flere konsesjoner.

Noen oppdrettskonsern har valgt å operere med årsregnskap på konsesjonsnivå eller regionsnivå. Samme konsern kan derfor ha levert inn flere årsregnskap fra ulike enheter i konsernet.

Lønnsomhetsundersøkelsen er basert på gjennomsnittstall. Gjennomsnittet beregnes ut fra antall innsendte årsregnskap. Hvert årsregnskap representerer i undersøkelsen således ett selvstendig selskap. Ett selskap kan imidlertid inngå som en del av et større konsern. Når vi omtaler de presenterte resultater i forhold til antall selskap er det dermed med henvisning til antall innleverte årsregnskap.

Hvor mange konsesjoner som gjennomsnittsselskapet består av fremkommer i tabellen Utvalg.

Det er viktig å merke seg at lønnsomhetsundersøkelsen er basert på opplysninger fra alle typer oppdrettsselskap med matfiskproduksjon av laks og ørret (integreerte og enkeltstående selskap, store og små produsenter).

B3. REPRESENTATIVITETEN

I utgangspunktet skal alle konsesjoner som leverer laks og ørret til slakt i undersøkelsesåret delta i Fiskeridirektoratets lønnsomhetsundersøkelse.

Det har imidlertid vist seg vanskelig for oss å ha med oppdrettsbedrifter med fellesregnskap for oppdrett og annen næring, eller bedrifter som kombinerer produksjon av matfisk og settefisk. Dette fordi det er problematisk å skille ut regnskapstall for matfiskdelen i disse regnskapene.

Dersom den prosentvise andel av annen inntekt er mindre enn 10 prosent, 30 prosent ved oppdrettsrelatert inntekt, deltar imidlertid bedriftene i lønnsomhetsundersøkelsen.

Bedrifter som kombinerer produksjon av matfisk og settefisk er med i utvalget dersom bedriften kan levere egen regnskapsdel for matfiskproduksjonen eller dersom settefiskproduksjonen utgjør mindre enn 30 prosent av bedriftens totale inntekter.

På grunnlag av ovennevnte forhold ble det i februar 2003 sendt ut lønnsomhetsskjema til 254 selskaper med matfiskproduksjon av laks og ørret. Svarprosenten var høy. Vi mottok svar fra i alt 214 selskaper. Av ulike årsaker har vi ikke kunnet bruke alle returnerte skjema.

✓ Utvalget

Det var ifølge Fiskeridirektoratets foreløpige oppdrettsstatistikk totalt 848 konsesjoner i drift i 2002. En optelling av konsesjoner i årets lønnsomhetsundersøkelse viser at de 151

selskapene i årets undersøkelse i alt omfatter 446 konsesjoner. Med utgangspunkt i antall konsesjoner i drift representerer utvalget i lønnsomhetsundersøkelsen for 2002 52,6 prosent av alle konsesjoner som var i drift dette året.

For å gi et mer utfyllende bilde av representativiteten i undersøkelsen har vi valgt å vise prosentvis representasjon for de ulike geografiske regioner. Den prosentvise representasjon fremkommer ved at antall konsesjoner i undersøkelsen blir sett i forhold til det totale antall konsesjoner som er registrert i drift for samme region. Dette er vist i tabellen nedenfor.

Tabell B.3.1.

Regioner:	Deltakelse i %
Hele landet	52,6
Finnmark og Troms	44,6
Nordland	53,6
Trøndelag	41,2
Møre og Romsdal	57,7
Sogn og Fjordane	76,6
Hordaland	68,0
Rogaland og Skagerrakkysten	29,3

Vær oppmerksom på at ett av selskapene fra Trøndelag omfatter også konsesjoner fra Møre og Romsdal. Det samme er tilfelle for ett selskap i Sogn og Fjordane. I tillegg omfatter ett selskap i Nordland en konsesjon fra Troms. En har valgt å ikke ta hensyn til disse forholdene. Disse konsesjonene inngår i resultatet der selskapet er hjemmehørende.

Tabellen ovenfor viser at representasjonen i de fleste regioner er forholdsvis høy, unntaket er Rogaland og Skagerrakkysten.

Ser en nærmere på utvalget i Rogaland og Skagerrakkysten finner en at utvalget i Rogaland var på 44,1 prosent i 2002. Det er med andre ord utvalget for Skagerrakkysten som er dårlig. Se nærmere forklaring i kapittel D.

B4. ENDRINGER

I 2002-undersøkelsen er det ikke foretatt vesentlige endringer. Presentasjonsform og beregningsmetoder er identisk med 2001-undersøkelsen.

C. RESULTATANALYSE - HELE LANDET -

I dette kapittelet skal vi se nærmere på gjennomsnittlig økonomisk resultat for hele landet i 2002.

Regnskapsanalysen vil basere seg på de størrelsesnøytrale postene, men også andre størrelser vil bli presentert.

C1. PRODUKSJON, SALG OG INNTEKT

Tabell C.1.1. viser ulike resultatmål for produksjon og salg for gjennomsnittsselskapet for årene 2002 og 2001. Tall i kilo (rundvekt etter sulting og bløgging).

	2002	2001
Produksjon av fisk	2 258 605	2 113 663
Produksjon pr. årsv.	342 213	306 328
Solgt mengde – laks	1 670 809	1 592 292
Solgt mengde – ørret	437 419	334 400

Produksjon av fisk (laks og ørret) økte med 6,9 prosent fra 2001 til 2002. Denne økningen skyldes flere forhold.

For det første har solgt mengde av laks og ørret gått opp, og for det andre har beholdning av levende fisk økt fra 1.1. til 31.12.

Ser en nærmere på solgt mengde av laks og ørret finner en at det først og fremst var solgt mengde av ørret som økte fra 2001 til 2002. Solgt mengde av ørret gikk opp med hele 30,8 prosent i perioden. For laks var oppgangen i gjennomsnittlig solgt mengde betydelig mindre, kun 4,9 prosent fra 2001 til 2002.

Gjennomsnittlig biomasse av levende fisk (laks og ørret) gikk opp med 10 prosent i perioden. Oppgangen i biomasse skyldes en økning i både antall levende fisk og gjennomsnittlig vekt.

Økningen i gjennomsnittlig beholdning av levende fisk skyldes en oppgang i beholdning av levende laks fra 2001 til 2002. Økningen var på 8 prosent.

Tabell C.1.2. gir en oversikt over gjennomsnittlig beholdning av levende fisk for 2002, basert på utvalget i 2002-undersøkelsen.

		01.01.02	31.12.02
Laks	Stk	679 592	734 340
Ørret	Stk	169 674	127 254
Biomasse	Kg	1 432 950	1 576 588
Gj. snittlig vekt	Kg	1,69	1,83

Gjennomsnittlig beholdningen av ørret gikk imidlertid ned fra 2001 til 2002. Nedgangen var på 25 prosent. Ser en på andelen av selskaper med produksjon av ørret finner en at andelen så å si har vært uendret de siste tre årene.

Andelen av selskaper med produksjon av ørret var på 32,4 prosent i 2002. Tilsvarende ørretandel i 2000 og 2001 var på henholdsvis 29 og 30,6 prosent.

Arbeidsproduktiviteten, målt som produksjon i kilo pr. årsverk, har gått opp fra 306 328 kilo fisk i 2001 til 342 213 kilo i 2002, dvs. en økning på 11,7 prosent.

Produktiviteten i 2002 er den høyeste vi noen sinne har registrert i lønnsomhetsundersøkelsen.

Historisk sett har matfisknæringen hatt en betydelig økning i produktivitet. For å illustrere denne utviklingen kan vi nevne at gjennomsnittlig produksjon pr. årsverk i 1992 kun var på 79 526 kilo.

Tabell C.1.3. viser historisk utvikling i gjennomsnittlig produksjon pr. årsverk de siste fem årene. Tall i kilo.

År	Produksjon pr. årsverk
1998	250 728
1999	251 304
2000	298 238
2001	306 328
2002	342 213

Markedsforholdene for laks og ørret har vært vanskelig de siste årene. De rådene markedsforhold har ført til lave salgspriser på laks og ørret.

Som kjent gikk gjennomsnittlig salgspris pr. kg kraftig ned fra 2000 til 2001. Denne trenden fortsatte også i 2002. Gjennomsnittlig salgspris pr. kg for laks gikk ned med 8,9 prosent fra 2001 til et rekordlavt nivå i 2002. Gjennomsnittlig salgspris pr. kg for laks var på kr 17,06 i 2002.

For ørret var markedssituasjonen lysere i 2002 sammenlignet med 2001. Gjennomsnittlig salgspris pr. kg for ørret gikk opp med 9,2 prosent

i samme tidsrom. Til tross for denne økningen var prisnivået for ørret fortsatt ikke høyt i 2002. Gjennomsnittlig salgspris pr. kg for ørret var kr 17,99 i 2002.

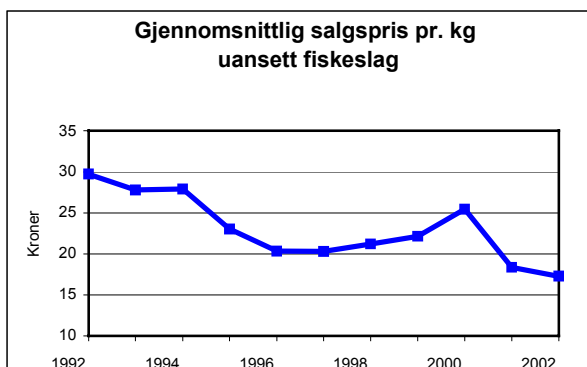
Gjennomsnittlig salgspris pr. kg er beregnet på basis av bokført salgsinntekt og solgt mengde (rund vekt).

Tabell C.1.4. viser gjennomsnittlig salgsinntekt og salgspris pr. kg for hele landet i 2001 og 2002. Tall i kroner

Tabell C.1.4.	2002	2001
Salgsinntekt av laks	28 504 376	29 827 011
Salgsinntekt av ørret	7 870 863	5 507 412
Forsikringsutbetaling	377 482	254 057
Annen driftsinntekt	993 410	1 475 483
Sum driftsinntekter	37 746 131	37 063 963
Finansinntekter	1 541 825	1 315 729
Salgspris pr. kg - laks	17,06	18,73
Salgspris pr. kg - ørret	17,99	16,47

Figur 1 viser historisk utvikling i gjennomsnittlig salgspris pr. kg, uansett fiskeslag, for selskapene som inngår i undersøkelsen for årene 1992-2002.

FIGUR 2

Antall selskaper som oppgir å ha mottatt forsikringsutbetaling ved tap av fisk har gått opp fra 2001 til 2002. Det var 33 selskaper som mottok forsikringsutbetaling i 2002 mot 19 selskaper i 2001. Denne oppgangen forklarer også hvorfor gjennomsnittlig forsikringsutbetaling har økt i samme periode.

Av tabell C.1.4. ser en at posten "annen driftsinntekt" er redusert fra 2001 til 2002. Det samme har andelen av selskaper som oppgir annen driftsinntekt. Annen driftsinntekt utgjorde 2,6 prosent av sum driftsinntekter i 2002, mot 4 prosent i 2001.

De vanligste inntekter som er registrert som "annen driftsinntekt" er leieinntekt og inntekter i forbindelse med eget slakteri.

C2. KOSTNADSUTVIKLING

✓ Historisk utvikling i produksjonskostnad pr. kg

Historisk sett har produksjonskostnad pr. kg blitt kraftig redusert siden midten av 80-tallet. For å illustrere denne utviklingen kan vi nevne at gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg i 1992 var på hele kr 36,55 (i 2002-kroneverdi).

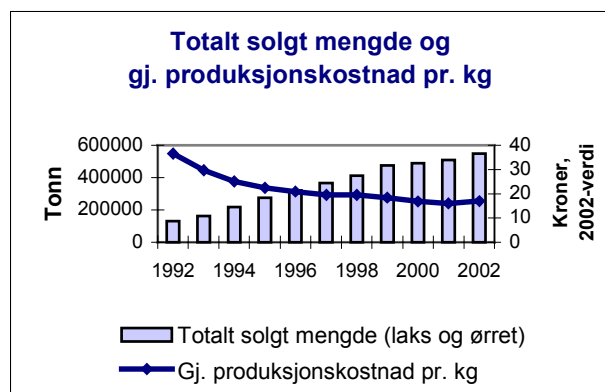
Tabell C.2.1. gir en oversikt over historisk utvikling i gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg produsert fisk. Tall i 2002-kroneverdi.

Tabell C.2.1.

År	Prod. kost. pr. kg
1992	36,55
1993	29,62
1994	25,03
1995	22,45
1996	20,93
1997	19,51
1998	19,45
1999	18,45
2000	16,83
2001	16,00
2002	17,01

Historisk utvikling i totalt solgt mengde (laks og ørret) for matfisknæringen og gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg for årene 1992-2002 er vist i figur 2.

FIGUR 3

Historisk nedgang i produksjonskostnad pr. kg skyldes en rekke faktorer, som for eksempel nye

og mer effektive fôrtyper, bedre produksjonsrutiner og bruk av lys i produksjonen.

✓ **Utvikling i produksjonskostnad pr. kg fra 2001 til 2002.**

Som det fremgår av tabell C.2.1. var det en oppgang i gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg fra 2001 til 2002.

Produksjonskostnad pr. kg rund fisk gikk opp fra kr 15,80 i 2001 til kr 17,01 i 2002. En oppgang på 7,7 prosent.

Tabell C.2.2. viser kostnader pr. kg produsert fisk i gjennomsnitt pr. selskap for hele landet for årene 2001 og 2002. Tall i kroner.

	2002	2001
Smoltkostnad	2,00	2,17
Fôrkostnad	9,02	7,87
Forsikringskostnad	0,29	0,35
Lønnskostnad	1,30	1,44
Kalk. avskrivninger (H)	0,84	0,85
Andre driftskostnader	2,72	2,63
Netto finanskostnad	0,82	0,49
PRODUKSJONSKOST. PR. KG	17,01	15,80
Slaktekostnad inkl. fraktkost	2,51	2,49
SUM KOSTNAD PR. KG	19,52	18,29

Oppgangen i produksjonskostnad pr. kg skyldes først og fremst en økning i fôrkostnad pr. kg fra 2001 til 2002. Gjennomsnittlig fôrkostnad pr. kg gikk opp med 14,6 prosent i perioden. Økningen i fôrkostnad pr. kg kan forklares med en økning i prisen på fôr i samme periode.

Også en økning i postene "annen driftskostnad" og "netto finanskostnad" bidro til nevnte oppgang i produksjonskostnad pr. kg fra 2001 til 2002.

Vi vil presisere at det er gjennomsnittsresultater som presenteres, og at spredningen mellom de enkelte selskaper er stor.

Ser en på produksjonskostnad pr. kg vil en finne selskaper med beregnet produksjonskostnad pr. kg under kr 11 og selskaper med beregnet produksjonskostnad pr. kg over kr 35.

Tabell C.2.3. viser antall selskaper i utvalget fordelt på produksjonskostnad pr. kg i 2002 undersøkelsen.

Tabell C.2.3.

Prod. kost. pr. kg	Ant. selsk.	Prod. kost. pr. kg	%¹⁾
Mindre enn kr 15,00	44	13,53	30,1
Mellom kr 15,00 - 20,00	82	17,27	58,2
Mellom kr 20,00 - 25,00	16	22,68	8,2
Høyere enn kr 25,00	9	30,04	3,5

1) Prosentvis salg av total slaktet mengde i lønnsomhetsunder

Som det fremkommer av tabellen ovenfor blir det meste, vel 88 prosent, av fisken i lønnsomhetsundersøkelsen for 2002 produsert til en produksjonskostnad pr. kg under kr 20.

I gruppen med produksjonskostnad pr. kg mellom kr 15,00 og kr 20,00 var det 40 selskaper med produksjonskostnad under kr 17,00.

✓ **Smoltkostnad**

Gjennomsnittlig smoltkostnad pr. kg produsert fisk gikk ned fra kr 2,17 i 2001 til kr 2,00 i 2002. En nedgang på 7,8 prosent.

For å finne årsaken til nedgang i smoltkostnad pr. kg har vi sett nærmere på forholdet mellom gjennomsnittlig antall utsatt fisk, og gjennomsnittlig smoltpris pr. stk, uansett fiskeslag.

Det var en kraftig nedgang i antall utsatt ørret fra 2001 til 2002. Antall utsatt ørret gikk ned med vel 20 prosent. I samme periode var det en svak oppgang i antall utsatt laks.

Oppgangen i antall utsatt laks var imidlertid ikke stor nok til å veie opp mot nevnte nedgang i antall utsatt ørret. Samlet sett var det derfor en nedgang i gjennomsnittlig antall utsatt fisk fra 2001 til 2002.

I 2002 ble det i gjennomsnitt satt ut 558 629 individer. Tilsvarende tall for 2001 var 574 691 individer. En nedgang på 2,8 prosent.

Ser en på gjennomsnittlig smoltpris pr. stk, uansett fiskeslag finner en at den i gjennomsnitt var på kr 8,10 i 2002. En oppgang fra 2001.

På bakgrunn av nevnte forhold kan en konkludere med at nedgangen i smoltkostnad pr. kg produsert fisk fra 2001 til 2002 skyldes en kombinasjon av at færre antall fisk ble utsatt samtidig som produksjonen økte.

Tabell C.2.4. viser gjennomsnittlig antall utsatt laks og ørret, og gjennomsnittlig smoltpris pr. stk, uansett fiskeslag, i 2001 og 2002.

		2002	2001
Utsatt Laks	stk	468 297	461 448
Utsatt Ørret	stk	90 332	113 243
Smoltpris pr. stk	Kr	8,10	8,00

✓ **Førkostnad**

Førkostnaden utgjør vel halvparten av produksjonskostnadene pr. kg produsert fisk. Endringer i denne kostnadsposten har derfor stor betydning for de totale produksjonskostnad pr. kg.

I 2002 var det først og fremst en oppgang i nettopp førkostnad pr. kg som var årsaken til de økte produksjonskostnad pr. kg fra 2001 til 2002.

Førkostnad pr. kg gikk opp fra kr 7,87 i 2001 til kr 9,02 i 2002, en oppgang på 14,6 prosent. Årsaken oppgangen i førkostnad pr. kg var en økning i prisen på før i samme periode.

I pkt. C.3. går vi nærmere inn på forbruk, førpris og førfaktor.

✓ **Forsikringskostnad**

Forsikringskostnad pr. kg gikk ned fra 2001 til 2002. En nedgang på 17,1 prosent. De totale forsikringskostnadene gikk også ned i samme periode.

Siden forsikringskostnad pr. kg utgjør en så liten andel av produksjonskostnad pr. kg har denne nedgangen hatt mindre betydning for utviklingen i produksjonskostnad pr. kg fra 2001 til 2002.

Gjennomsnittlig forsikringsutbetaling til oppdretter var lavere enn innbetalt premie samme år i både 2001 og 2002.

Forsikringspremien utgjorde 3 prosent av verdien på beholdning av levende fisk pr. 31.12.02. I 2001 var tilsvarende tall 3,4 prosent.

✓ **Lønnskostnad**

For å vise utviklingen i lønnskostnad har vi valgt å se på brutto lønnskostnad pr. årsverk. Brutto lønnskostnad pr. årsverk gikk opp fra kr 440 550 i 2001 til kr 445 662 i 2002, dvs. en oppgang på 1,2 prosent.

Gjennomsnittlig antall betalte arbeidstimer gikk imidlertid ned fra 12 998 timer i 2001 til 12 443 timer i 2002. Også gjennomsnittlig antall ubetalte

arbeidstimer gikk ned fra 31 timer til 2 timer i samme periode.

Nedgangen i antall arbeidstimer (betalte og ubetalte) førte til en svak nedgang i antall årsverk fra 2001 til 2002. Et årsverk er satt til 1875 timer.

✓ **Kalkulatoriske avskrivninger (Historisk prinsipp)**

Kalkulatorisk (beregnet) avskrivning er en lineær avskrivning basert på historisk kostpris.

De kalkulatoriske avskrivningene beregnes på grunnlag av de varige driftsmidlers totale anskaffelsesverdi. Endringer i den totale anskaffelsesverdi vil føre til endringer i de kalkulatoriske avskrivningene, for eksempel vil investeringer i mye nytt utstyr kunne påvirke avskrivningene.

Den totale anskaffelsesverdi på varige driftsmidler var i gjennomsnitt kr 21 850 472 pr. selskap i 2002. Tilsvarende tall for 2001 var kr 21 745 631 pr. selskap. Verdien av utstyr var med andre ord uforandret fra 2001 til 2002.

Det forklarer hvorfor de kalkulatoriske avskrivningene pr. kg så å si var uendret fra 2001 til 2002. Kalkulatorisk avskrivning pr. kg var kr 0,84 i 2002 og kr 0,85 i 2001.

✓ **Annen driftskostnad**

Annen driftskostnad er en restpost som omfatter det som er igjen når smolt-, før-, forsikrings-, lønns-, slakte-, fraktkostnader og kostnader vedrørende annen virksomhet er skilt ut som egne poster. Dette omfatter alt fra reparasjoner og vedlikehold, til rene administrasjonsutgifter som telefon og porto.

Kostnadsposten kan imidlertid også inneholde kostnader som ikke kan relateres til matfiskproduksjon av laks og ørret. Dette skyldes at det i enkelte tilfeller har vært vanskelig å trekke ut samtlige kostnader knyttet til annen virksomhet fra årsregnskapet. Posten "annen driftskostnad" kan derfor på grunn av nevnte forhold være høyere enn faktisk kostnad ved matfiskproduksjon.

Posten "annen driftskostnad" gikk opp fra kr 2,63 i 2001 til kr 2,72 i 2002.

Da denne posten ikke er nærmere spesifisert kan vi ikke si noe om årsaken til endringer i denne

kostnadsposten. Dette er imidlertid en post som varierer sterkt i betydning fra selskap til selskap. Endringer kan derfor skyldes variasjoner i utvalget fra år til år.

✓ **Finanskostnader**

Vi har også i år valgt å benytte netto finanskostnad ved beregning av produksjonskostnad pr. kg. Netto finanskostnad er finanskostnaden fratrukket finansinntektene.

Fra 2001 til 2002 ble netto finanskostnad pr. kg nesten doblet. Netto finanskostnad pr. kg var på kr 0,82 i 2002 mot kr 0,49 i 2001.

Årsaken til oppgangen i netto finanskostnad pr. kg var en kraftig økning i finanskostnadene fra 2001 til 2002. De totale finanskostnadene økte med hele 44,2 prosent.

Ser en på nettofinanskostnad i prosent av sum driftsinntekt så bekrefter den utviklingen. For hele landet under ett gikk netto finanskostnad i prosent av sum driftsinntekt kraftig opp fra 2001 til 2002, og var på 4,9 prosent i 2002.

✓ **Slaktekostnad inkl. fraktkostnad (ikke inkl. i produksjonskostnad pr. kg)**

Denne kostnadsposten består kun av bokførte slakte og fraktkostnader. Det er imidlertid ikke alle regnskap som har bokført slike kostnader. For eksempel vil et selskap som selger fisken ved not ikke alltid ha direkte bokførte slakte-, pakke- og fraktkostnader. Selskaper kan betale disse kostnadene indirekte ved lavere pris på fisken. Av den grunn vil ikke gjennomsnittet gi et rett bilde at de faktiske kostnadene ved slakting, pakking og frakt av matfisk.

Slaktekostnad pr. kg gikk opp fra kr 2,49 i 2001 til kr 2,51 i 2002. Endringen i denne kostnadsposten skyldes ikke nødvendigvis at det er blitt dyrere å slakte, pakke og frakte matfisk fra 2001 til 2002. Det kan også skyldes variasjon i utvalget fra år til år (jf. avsnittet ovenfor).

Det var 90,7 prosent av selskapene som hadde bokførte slaktekostnader i 2002, mot 85,5 prosent i 2001.

C3. FÔRFAKTOR

Det fokuseres mye på hvordan matfisk-oppdretterne kan redusere produksjonskostnadene. Fordi oppdretterne største kostnads-post er fôr, vil fôrfaktor være et viktig produksjonsmål. Jo lavere fôrfaktor, jo lavere kostnader til fôr.

Det blir antydnet at et oppdrettsanlegg bør ha en fôrfaktor rundt 1, men at det er fullt mulig å komme ned i en fôrfaktor på under 1.

Det er mange forhold som påvirker det enkelte selskaps fôrfaktor. Vi kan nevne tilvekst, fôringskontroll, fôrtype, svinng og lokalitet.

✓ **Beregningsmetode**

Til lønnsomhetsundersøkelsen har vi samlet inn opplysninger direkte fra oppdretter.

For å kunne beregne fôrfaktor har vi innhentet opplysninger om beholdning av fôr – målt i antall kilo – pr. 01.01.02 og 31.12.02, samt fôrkjøp (kg) i 2002. I tillegg har vi samlet inn opplysninger om slaktet mengde og biomasse av levende fisk pr. 01.01.02 og 31.12.02.

Beregningsmetoden for fôrfaktor og produksjon er vist nedenfor:

- Fôrfaktor: **Fôrforbruk / Produsert mengde**
Der fôrforbruk er: (Fôrlager 1.1. + Fôrkjøp – Fôrlager 31.12.)
- Produsert mengde (rund vekt):
(Solgt mengde + frossenfisk pr. 31.12.) + ((biomasse 31.12. – vekt på årets utsatt smolt – biomasse 1.1.) / 1,1111)

Som tidligere nevnt indikerer fôrfaktoren hvor mye fisk oppdretteren har fått for det fôret som er brukt. Jo lavere fôrfaktoren er, jo mer fisk kan oppdretteren produsere for samme mengde fôr.

✓ **Historisk utvikling i fôrfaktor**

Opplysninger om fôrlager og fôrkjøp er samlet inn siden 1994. Historisk sett har utviklingen i fôrfaktor vært stabil de siste årene.

I mars 1996 ble det innført produksjonsregulerende tiltak (fôrvoter) ved produksjon av laks i Norge. Vi kan ikke se bort fra at utviklingen i fôrfaktor de siste årene henger sammen med nevnte fôrvote, men som det fremkommer av tabellen påvirket ikke fôrvoten fôrfaktoren i 1996.

Økningen i fôrfaktor i 1998 skyldes en prisstigning på fôr samme år som følge av dårligere tilgang på fiskemel. Dette kan ha ført til at oppdretterne valgte et billigere fôr med lavere kvalitet (og dermed høyere fôrfaktor). Vi kan ikke se bort fra at lavere kvalitet på fôr kan ha hatt betydning for veksten på fisken i 1998.

Historisk utvikling i gjennomsnittlig fôrfaktor og gjennomsnittlig fôrpris er vist i tabell C.3.1.

Tabell C.3.1.

År	Fôrfaktor	Fôrpris pr. kg
1994	1,18	8,32
1995	1,19	7,59
1996	1,09	7,44
1997	1,20	7,43
1998	1,23	7,73
1999	1,20	7,09
2000	1,20	6,45
2001	1,20	6,56
2002	1,21	7,42

✓ Fôrfaktor i 2002

Tabell C.3.2. gir en oversikt over gjennomsnittlig fôrforbruk og gjennomsnittlig fôrfaktor for hele landet sett under ett og for ulike regioner i 2002. Fôrforbruk i kilo.

Tabell C.3.2.	Fôrforbruk	Fôrfaktor
Hele landet	2 738 910	1,21
Finnmark og Troms	2 032 529	1,23
Nordland	2 684 724	1,15
Trøndelag	2 772 962	1,13
Møre og Romsdal	3 370 080	1,22
Sogn og Fjordane	3 871 115	1,27
Hordaland	2 589 889	1,25
Rogaland og Skagerrakk.	2 263 500	1,24

Alle regioner har et gjennomsnitt over 1 i fôrfaktor. Lavest fôrfaktor hadde oppdretterne i Trøndelag med en gjennomsnittlig fôrfaktor på 1,13.

Oppdretterne i Møre og Romsdal, Sogn og Fjordane og Hordaland hadde en oppgang i gjennomsnittlig fôrfaktor fra 2001 til 2002. En høy sjøtemperatur i 2002 kan sannsynligvis forklare denne utvikling.

Høyest gjennomsnittlig fôrfaktor hadde oppdretterne i Sogn og Fjordane med en gjennomsnittlig fôrfaktor på 1,27 i 2002.

Vær oppmerksom på at spredningen i fôrfaktor mellom de enkelte selskaper er stor.

Gjennomsnittlig fôrpris pr. kg gikk opp fra 2001 til 2002. Denne oppgangen resulterte i en økning i fôrkostnadene i samme periode. Nevnte oppgang i fôrkostnad er hovedårsaken til at produksjonskostnad pr. kg økte fra 2001 til 2002.

Gjennomsnittlig fôrpris pr. kg gikk opp fra kr 6,56 pr. kilo i 2001 til kr 7,42 pr. kilo i 2002. En oppgang på 13 prosent.

Gjennomsnittlig fôrpris pr. kg varierer fra region til region. Alle regioner hadde imidlertid en oppgang i gjennomsnittlig fôrpris pr. kg fra 2001 til 2002.

Finnmark og Troms hadde lavest fôrpris pr. kg med kr 7,19 pr. kg. Høyest gjennomsnittlig fôrpris pr. kg hadde oppdretterne i Nordland med kr 7,79 i 2002.

Tabell C.3.3. gir en oversikt over gjennomsnittlig fôrpris pr. kg for hele landet og for de ulike regioner i 2002. Tall i kroner.

Tabell C.3.3.	Fôrpris pr. kg
Hele landet	7,42
Finnmark og Troms	7,19
Nordland	7,79
Trøndelag	7,21
Møre og Romsdal	7,48
Sogn og Fjordane	7,31
Hordaland	7,46
Rogaland og Skagerrakkysten	7,33

C4. INVESTERINGER I NYTT DRIFTSUTSTYR

Vi har valgt å se nærmere på investeringer i nytt driftsutstyr, og hvordan investeringene fordeler seg på ulike typer av utstyr.

Tabell C.4.1. viser gjennomsnittlig kjøp av nytt driftsutstyr pr. selskap de siste fem årene. Tall i kroner.

Tabell C.4.1.

År	Totalt kjøp pr. selskap
1998	1 813 613
1999	1 764 045
2000	4 168 659
2001	5 235 395
2002	2 198 596

Som det fremkommer av tabell C.4.1. kjøpte hvert selskap i gjennomsnitt nytt driftsutstyr for kr 2 198 596 i 2002. Det var en nedgang i forhold til 2001 da det i gjennomsnitt ble kjøpt nytt driftsutstyr for kr 5 235 395 pr. selskap.

Selskapets økonomiske situasjon er avgjørende for hvor mye det investeres i nytt driftsutstyr det enkelte år.

År 2000 var et økonomisk sett svært godt år. Den gode økonomien og optimismen som rådde i næringen da er en viktig forklaring til hvorfor det i gjennomsnitt ble kjøpt nytt driftsutstyr for kr 4 168 659 pr. selskap. Det ble også investert i mye nytt driftsutstyr i 2001. Det er grunn til å anta at det er overskuddet fra 2000 som i stor grad ble brukt til å investere i nytt utstyr i 2001.

Av tabellen ser en også at gjennomsnittlig kjøp av nytt driftsutstyr pr. selskap faller kraftig fra 2001 til 2002. Ikke unaturlig med tanke på den økonomiske situasjonen i 2002.

Ser en nærmere på fordelingen mellom ulike utstyrstyper som oppdretterne har investert i, finner en at det naturlig nok er investert mest i sjøanlegg (dvs. merder, nøter og fôrautomater).

Tabell C.4.2. viser gjennomsnittlig investering i nytt driftsutstyr pr. selskap fordelt på utstyrstype i 2002.

Tabell C.4.2.	Kroner	Prosent
Faste installasjoner	165 645	7,5
Sjøanlegg	1 632 812	74,3
Transportmidler	270 804	12,3
Diverse maskiner	56 448	2,6
Annet	72 887	3,3
Totalt	2 198 596	100

C5. LØNNSOMHET

Hovedkonklusjonene en kan trekke på bakgrunn av innkommet materiale er at 2002 var et meget dårlig økonomisk år for selskapene med matfiskproduksjon av laks og ørret.

Beregninger viser at matfisknæringen hadde et samlet resultat før skatt på minus 1,4 milliarder. En tilsvarende beregning for 2001 viser et samlet resultat før skatt på vel 88 millioner kroner.

Dette kan forklares med at markedsforholdene for laks og ørret var dårlig i 2002. Nevnte markedsforhold førte til en nedgang i gjennomsnittlig salgspris pr. kg for laks fra 2001 til 2002.

Gjennomsnittlig salgspris pr. kg for laks gikk ned med 8,9 prosent fra 2001 til et rekordlavt nivå i 2002. Gjennomsnittlig salgspris pr. kg for laks var på kr 17,06 i 2002.

For ørret var markedssituasjonen lysere i 2002 sammenlignet med 2001. Gjennomsnittlig salgspris pr. kg for ørret gikk opp med 9,2 prosent i samme tidsrom. Til tross for denne økningen var prisnivået for ørret fortsatt ikke høyt i 2002. Gjennomsnittlig salgspris pr. kg for ørret var kr 17,99 i 2002.

En økning i gjennomsnittlig pris på fôr førte til at forkostnad pr. kg økte kraftig fra 2001 til 2002. Dette bidro til å forverre det økonomiske resultatet ytterligere.

I vår vurdering av lønnsomheten har vi valgt å se nærmere på de størrelsesnøytrale postene. Det er mest naturlig å ta utgangspunkt i postene driftsmargin og totalrentabilitet. Der:

- driftsmargin er definert som : *driftsresultat dividert på sum driftsinntekt*
- totalrentabilitet er definert som: *resultat før skattekostnad dividert på sum eiendeler*

Utviklingen i driftsmargin og totalrentabilitet bekrefter at lønnsomheten har gått kraftig ned fra 2001 til 2002. Tabell C.5.1. viser driftsmargin og totalrentabilitet for de siste tre årene. Tall i prosent.

Tabell C.5.1.	2002	2001	2000
Driftsmargin	-8,0	3,7	28,7
Totalrentabilitet	-2,6	4,7	26,7

En annen størrelsesnøytral post som kan si noe om lønnsomhet i 2002 er forholdet mellom salgspris pr. kg og sum kostnad pr. kg.

Differansen mellom disse postene var på minus kr 2,27 i 2002 mot pluss kr 0,05 i 2001. Dette indikerer en kraftig reduksjon i inntjeningen.

Det er også mulig å vurdere hvor god lønnsomheten var ved å se på gjennomsnittlig overskuddsgrad. Den forteller hvor mye det var i fortjeneste pr. omsatt krone. Overskuddsgraden beregnes på følgende måte:

$$\frac{(\text{Driftsresultat} + \text{Finansinntekt})}{\text{Produksjonsverdi}} * 100$$

Overskuddsgraden var på minus 3,9 prosent i 2002 mot pluss 7,1 prosent i 2001. En overskuddsgrad på minus 3,9 prosent i 2002 betyr at oppdretter i gjennomsnitt av hver salgskrone manglet 3,9 øre til dekning av finanskostnader.

C6. LIKVIDITET OG SOLIDITET

I likhet med målene for rentabilitet (driftsmargin og totalrentabilitet) finner en likviditetsmålene i tabellverket i tabellen "Nøkkeltall".

Likviditetsgrad 1 og 2 viser forholdet mellom sum kortsiktig gjeld og sum omløpsmidler, med og uten beholdning av levende fisk.

Det er vanlig å hevde at en virksomhets kontantbeholdning og bankinnskudd sammen med kundefordringer bør kunne dekke samlet kortsiktig gjeld. Med andre ord bør likviditetsgrad 2 være over 100 prosent.

Historisk sett har ikke gjennomsnittlig likviditetsgrad 2 noen gang vært over 100 prosent. Den høyeste gjennomsnittlig likviditetsgrad 2 som vi har registrert var i 2000 med 78,2 prosent.

Tabell C.6.1. viser utviklingen i gjennomsnittlig likviditet for de siste tre årene. Tall i prosent.

Tabell C.6.1.	2002	2001	2000
Likviditetsgrad 1	127,5	147,5	178,3
Likviditetsgrad 2	42,0	51,7	78,2

Som mål på soliditet bruker vi rentedekningsgrad, egenkapitalandel, andel av kortsiktig gjeld og andel av langsiktig gjeld.

Rentedekningsgraden viser i hvilken grad det resultatet som er skapt i perioden, er i stand til å dekke finanskostnadene.

Rentedekningsgraden bør være over 100 prosent slik at selskapene kan dekke alle sine finanskostnader.

I 2002 var det 98 selskaper som hadde negativ rentedekningsgrad. 19 selskaper klarte å dekke mellom 0 og 100 prosent av finanskostnadene. De øvrige 34 selskapene hadde mer enn 100 prosent dekning.

Tabell C.6.2. viser utvikling i rentedekningsgrad, egenkapitalandel og andel av kortsiktig og langsiktig gjeld de siste tre årene. Tall i prosent.

Tabell C.6.2.	2002	2001	2000
Rentedekningsgrad	-43,7	113,5	784,5
Egenkapitalandel	10,7	22,0	32,8
Andel av kortsiktig gjeld	47,9	40,6	36,3
Andel av langsiktig gjeld	41,4	37,4	30,9

Egenkapitalen blir i lønnsomhetsundersøkelsen regnet som en restpost, der sum eiendeler fratrukket sum kortsiktig gjeld og sum langsiktig gjeld er lik egenkapitalen. Egenkapitalandelen sier hvor mye egenkapitalen utgjør av totalkapitalen.

Egenkapitalandelen var på 10,7 prosent i 2002 mot 22,0 prosent i 2001. Det var m.a.o. en nedgang i egenkapitalandelen fra 2001 til 2002. I 2002 utgjør dermed gjelden en større del av totalkapitalen sammenlignet med 2001.

D. RESULTATANALYSE - ULIKE REGIONER -

Vi skal i dette kapittelet se nærmere på det gjennomsnittlige resultat for hver enkelt region.

I tabell D.1. har vi valgt å vise prosentvis representasjon for de ulike geografiske regioner. Den prosentvise representasjonen fremkommer ved at antall konsesjoner i undersøkelsen er blitt sett i forhold til det totale antall konsesjoner som er registrert i drift for samme region.

Tabell D.1.

Regioner:	Deltakelse i %
Hele landet	52,6
Finnmark og Troms	44,6
Nordland	53,6
Trøndelag	41,2
Møre og Romsdal	57,7
Sogn og Fjordane	76,6
Hordaland	68,0
Rogaland og Skagerrakkysten	29,3

Tabellen ovenfor viser at representasjonen i de fleste regioner er forholdsvis høy, unntaket er Rogaland og Skagerrakkysten.

Ser en nærmere på Rogaland og Skagerrakkysten finner en at utvalget i Rogaland var på 44,1 prosent i 2002. Det er med andre ord utvalget for Skagerrakkysten som er dårlig.

Vær oppmerksom på at det økonomiske resultatet varierer fra region til region. Også innad i regionene er det variasjoner fra selskap til selskap.

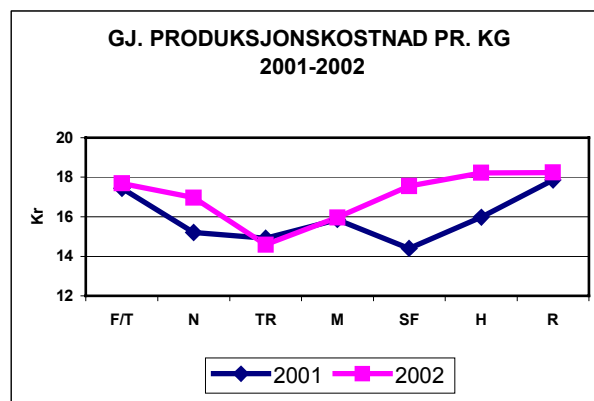
Datamateriale viser at 2002 var et meget svakt økonomisk år for alle regioner.

Figur 3 viser produksjonskostnad pr. kg i de ulike regioner for 2001 og 2002. Figuren viser at forskjellene mellom regionene i produksjonskostnad pr. kg var større i 2002 enn i 2001.

Forkortelsene på x-aksen står for:

- F/T : Finnmark og Troms
- N : Nordland
- TR : Nord- og Sør-Trøndelag
- M : Møre og Romsdal
- SF : Sogn og Fjordane
- H : Hordaland
- R : Rogaland og Skagerrakkysten

FIGUR 4

D1. FINNMARK OG TROMS

I undersøkelsen er fylkene Finnmark og Troms slått sammen til en resultatgruppe. Dette skyldes at vi i utvalget har selskaper som omfatter konsesjoner på tvers av fylkesgrensen, og dermed ikke er i stand til å avgi regnskapstall for produksjon i det enkelte fylke.

Finnmark og Troms hadde en kraftig reduksjon i det økonomiske resultatet fra 2001 til 2002, og var den regionen som sammen med Sogn og Fjordane i gjennomsnitt hadde det svakeste regionale resultatet i 2002.

Finnmark og Troms hadde lavest regional driftsmargin i 2002. Også lønnsvevne pr. årsverk var lav. I tillegg hadde regionen lavest produksjon pr. årsverk i 2002.

Lønnsvevne pr. årsverk gikk ned fra minus kr 39 065 i 2001 til minus kr 681 410 i 2002, mens driftsmarginen ble redusert fra minus 0,4 prosent til minus 15,2 prosent i samme periode.

Nedgangen i det økonomiske resultatet skyldes i all hovedsak en nedgang i gjennomsnittlig salgspris pr. kg fra 2001 til 2002. Gjennomsnittlig salgspris pr. kg, uansett fiskeslag, gikk ned med 13,9 prosent, og var kr 16,18 i 2002.

En annen faktor som bidro til å redusere det økonomiske resultatet var reduksjon i posten "beholdningsendring levende fisk".

Ser en nærmere på beholdning av levende fisk finner en at endringen skyldes både at antall levende fisk og biomasse (vekt) på levende fisk er redusert fra 1.1 til 31.12.

Tabell D.1.1. viser gjennomsnittlig beholdning av levende fisk i Finnmark og Troms i 2002, basert på utvalget i 2002-undersøkelsen.

Tabell D.1.1.		01.01.02	31.12.02
Laks (levende)	stk	650 055	615 940
Ørret (levende)	stk	45 117	51 315
Biomasse	kg	1 456 391	1 372 254
Gj. vekt på lev. fisk	kg	2,10	2,06

Produktiviteten, målt som produksjon pr. årsverk gikk imidlertid opp fra 2001 til 2002 med 6,3 prosent. Til tross for oppgang i produktiviteten hadde Finnmark og Troms lavest regional produksjon pr. årsverk i 2002.

Tabell D.1.2. viser utvikling i gjennomsnittlig salgspris pr. kg, uansett fiskeslag og produksjonskostnad pr. kg produsert fisk for Finnmark og Troms for årene 2000 til 2002.

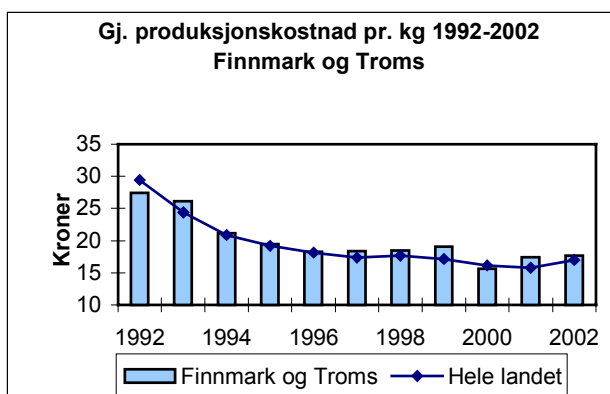
Tabell D.1.2.		2002	2001	2000
Salgspris pr. kg	kr	16,18	18,79	23,71
Prod. kost. pr. kg	kr	17,68	17,43	15,63

Av tabell D.1.2. ser vi at det var en svak oppgang i produksjonskostnad pr. kg fra 2001 til 2002. Denne oppgangen henger først og fremst sammen med en økning i førkostnadene i samme periode.

Figur 4 viser gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg for Finnmark og Troms for årene 1992-2002.

I diagrammet er det også lagt inn en linje som viser gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg for landsgjennomsnittet i samme tidsrom.

FIGUR 5

D2. NORDLAND

Ett av selskapene i Nordland omfatter i tillegg en konsesjon fra Troms. Til tross for dette har vi valgt å la resultater fra dette selskapet inngå i utvalget for Nordland.

Oppdretterne i Nordland hadde i likhet med oppdretterne i Finnmark og Troms en nedgang i det gjennomsnittlige resultatet fra 2001 til 2002. Gjennomsnittlig lønnsvevne pr. årsverk gikk ned fra pluss kr 298 642 i 2001 til minus kr 145 548 i 2002.

Reduksjonen i det gjennomsnittlige resultatet bekreftes ved at også driftsmargin og totalrentabilitet gikk ned i samme periode. Totalrentabilitet ble redusert fra pluss 3,4 prosent i 2001 til minus 1,4 prosent i 2002, mens driftsmargin gikk ned fra pluss 3,7 prosent i 2001 til minus 3,3 prosent i 2002.

Til tross for nedgang i det økonomiske resultatet fra 2001 til 2002 var det kun Trøndelag som hadde et "bedre" økonomisk resultat enn Nordland.

Nedgangen i det økonomiske resultatet skyldes flere forhold.

For det første hadde Nordland i likhet med de øvrige regionene en reduksjon i gjennomsnittlig salgspris pr. kg fra 2001 til 2002. Nedgangen i gjennomsnittlig salgspris pr. kg skyldes dårlige markedsforhold for laks og ørret i 2002. I Nordland gikk gjennomsnittlig salgspris pr. kg, uansett fiskeslag, ned fra kr 18,27 i 2001 til kr 17,89 i 2002. En nedgang på 2,1 prosent.

For det andre hadde oppdretterne i Nordland en økning i førkostnadene, som følge av høyere førpris pr. kg i 2002 sammenlignet med 2001.

Og for det tredje bidro en nedgang i posten "beholdningsendring levende fisk" til en reduksjon i det økonomiske resultatet fra 2001 til 2002.

Nedgangen i posten "beholdningsendring levende fisk" skyldes en reduksjon i beholdning av antall levende fisk fra 1.1. til 31.12.

Tabell D.2.1. viser gjennomsnittlig beholdning av levende fisk i Nordland i 2002, basert på utvalget i 2002-undersøkelsen.

		01.01.02	31.12.02
Laks (levende)	stk	791 763	772 821
Ørret (levende)	stk	71 950	43 667
Biomasse	kg	1 726 976	1 779 789
Gj. vekt på lev. fisk	kg	2,0	2,18

Effekten av en nedgang i antall levende fisk fra 2001 til 2002 ble imidlertid redusert ved at vekten på den levende fisken gjennomsnittlig var litt høyere ved utgangen av år 2002 enn ved utgangen av år 2001. Dermed var produksjonen av fisk så også uendret fra 2001 til 2002.

Produksjonen av fisk gikk ned fra 2 358 526 kilo i 2001 til 2 329 039 kilo i 2002. En nedgang på 1,3 prosent.

Produksjonskostnad pr. kg gikk opp fra 2001 til 2002. Oppgangen var på 11,5 prosent.

Oppgangen i produksjonskostnad pr. kg skyldes i all hovedsak nevnte økning i førkostnadene, men også en oppgang i posten "annen driftskostnad" bidro til å øke produksjonskostnadene fra 2001 til 2002.

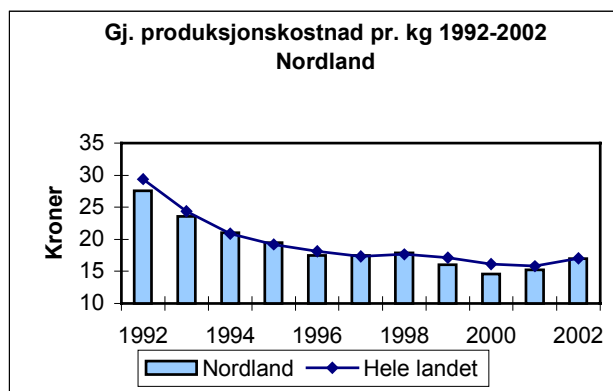
Tabell D.2.2. viser utvikling i gjennomsnittlig salgspris pr. kg, uansett fiskeslag og produksjonskostnad pr. kg for Nordland for årene 2000-2002.

		2002	2001	2000
Salgspris pr. kg	kr	17,89	18,27	25,26
Prod. kost. pr. kg	kr	16,96	15,21	14,62

Figur 5 viser gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg produsert fisk for Nordland for årene 1992-2002.

I diagrammet er det også lagt inn en linje som viser gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg for landsgjennomsnittet i samme tidsrom.

FIGUR 6

D3. TRØNDELAG

I undersøkelsen har vi sett oss nødt til å slå sammen Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag til en resultatgruppe. Dette fordi vi også i dette utvalget har regnskap som omfatter selskap som går på tvers av fylkesgrensen, og dermed er vi ikke i stand til å danne egne resultatgrupper for Nord- og Sør-Trøndelag.

Ett av selskapene fra Trøndelag omfatter også konsesjoner (4 stk) fra Møre og Romsdal. Til tross for dette har vi valgt å la resultater fra dette selskapet inngå i utvalget for Trøndelag.

Også for Trøndelag kan vi konstantere en nedgang i det økonomiske resultatet fra 2001 til 2002.

Til tross for nedgangen i det økonomiske resultatet fra 2001 til 2002 var det Trøndelag som hadde det "beste" regionale resultatet i 2002.

Trøndelag hadde bl.a. "høyest" regional lønnssevne pr. årsverk og "høyest" driftsmargin i 2002.

Ser en nærmere på de viktigste lønnsomhetsmålene finner en at lønnssevne pr. årsverk gikk ned med 87,5 prosent fra 2001 til 2002, til pluss kr 64 364 i 2002. Driftsmarginen ble redusert fra pluss 6,9 prosent til minus 1,3 prosent i samme tidsrom.

Årsaken til nedgang i det økonomiske resultatet i Trøndelag var en nedgang i de totale salgsinntektene fra 2001 til 2002.

Reduksjonen i de totale salgsinntektene skyldes først og fremst en nedgang i gjennomsnittlig salgspris pr. kg fra 2001 til 2002. Gjennomsnittlig salgspris pr. kg, uansett fiskeslag, gikk ned med 12,3 prosent og var i 2002 på kr 16,16 i 2002.

Også en nedgang i solgt mengde fisk bidro til å redusere de totale salgsinntektene fra 2001 til 2002. Totalt solgt mengde fisk (laks og ørret) gikk ned med 3,5 prosent i perioden. Det var en nedgang i salg av ørret på 23,8 prosent som førte til nevnte nedgang i totalt solgt mengde fisk fra 2001 til 2002.

Også produksjonen av fisk gikk ned som følge av nedgang i solgt mengde fisk, men nedgangen var ikke like stor som for solgt mengde. Dette skyldes en økning i biomassen av levende fisk fra 1.1. til 31.12.

Tabell D.3.1. viser gjennomsnittlig beholdning av levende fisk i Trøndelag i 2002, basert på utvalget i 2002-undersøkelsen.

Tabell D.3.1.		01.01.02	31.12.02
Laks (levende)	stk	725 947	810 976
Ørret (levende)	stk	118 512	77 910
Biomasse	kg	1 413 691	1 692 948
Gj. vekt på lev. fisk	kg	1,67	1,90

Som eneste region hadde Trøndelag en nedgang i gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg fra 2001 til 2002. Nedgangen i gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg skyldes en nedgang i de fleste kostnader i samme tidsrom.

Det var oppdretterne i Trøndelag som i gjennomsnitt hadde den laveste produksjonskostnad pr. kg i 2002. En produksjonskostnad pr. kg på kr 14,58 er betydelig lavere enn landsgjennomsnittet på kr 17,01 i 2002.

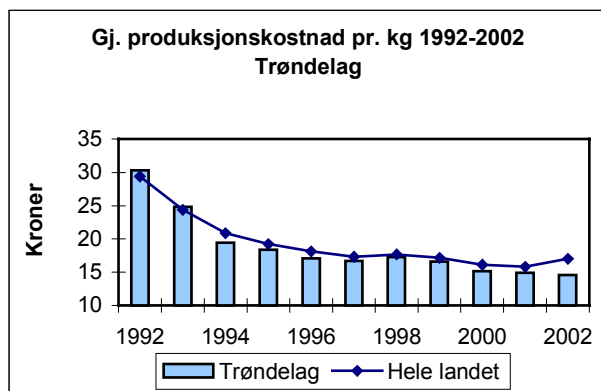
Tabell D.3.2. viser utvikling i gjennomsnittlig salgspris pr. kg, uansett fiskeslag og produksjonskostnad pr. kg for Trøndelag for årene 2000-2002.

Tabell D.3.2.		2002	2001	2000
Salgspris pr. kg	kr	16,16	18,43	25,43
Prod. kost. pr. kg	kr	14,58	14,91	15,14

Figur 6 viser gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg produsert fisk for Trøndelag for årene 2000-2002.

I diagrammet er det også lagt inn en linje som viser gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg for landsgjennomsnittet i samme tidsrom.

FIGUR 7

D4. MØRE OG ROMSDAL

En finner samme negative utvikling fra 2001 til 2002 for selskapene i Møre og Romsdal som for de øvrige regioner. Lønnsevne pr. årsverk ble redusert fra pluss kr 268 908 i 2001 til minus kr 268 550 i 2002. Driftsmarginen gikk ned fra pluss 3,3 prosent i 2001 til minus 4,1 prosent i 2002.

Årsaken til nedgang i det økonomiske resultatet i Møre og Romsdal er som i de øvrige regioner en nedgang i gjennomsnittlig salgspris pr. kg fra 2001 til 2002. Også en økning i førkostnadene bidro til nedgangen i det økonomiske resultatet i samme periode.

Gjennomsnittlig salgspris pr. kg, uansett fiskeslag gikk ned fra kr 18,92 i 2001 til kr 18,59 i 2002. En nedgang på 1,8 prosent.

Til tross for nedgangen i gjennomsnittlig salgspris pr. kg var det Møre og Romsdal som i gjennomsnitt hadde høyeste salgspris pr. kg i 2002. Det samme var tilfelle i 2001.

Tabell D.4.1. viser utvikling i salgspris pr. kg, uansett fiskeslag og produksjonskostnad pr. kg for Møre og Romsdal for årene 2000-2002.

Tabell D.4.1.		2002	2001	2000
Salgspris pr. kg	kr	18,59	18,92	25,70
Prod. kost. pr. kg	kr	15,95	15,86	16,62

Produksjonskostnad pr. kg viser en svak oppgang fra 2001 til 2002. Denne oppgangen henger sammen med en økning i de totale førkostnadene i samme tidsrom.

Produktiviteten, målt som produksjon pr. årsverk gikk opp fra 352 732 kilo i 2001 til 446 738 kilo i 2002. En produktivitet på 446 738 kilo er betydelig høyere enn landsgjennomsnittet på 342 213 kilo i 2002. Det var også Møre og Romsdal som i gjennomsnitt hadde høyest produktiviteten i 2002.

Den høye produktiviteten henger sammen med en kraftig økning i produksjonen av fisk fra 2001 til 2002. Produksjonen av fisk gikk opp med 28,7 prosent.

Utviklingen i produksjon av fisk skyldes en kraftig oppgang i salg av ørret, samt en økning i gjennomsnittlig vekt på levende fisk fra 2001 til 2002.

Tabell D.4.2. viser gjennomsnittlig beholdning av levende fisk i Møre og Romsdal i 2002, basert på utvalget i 2002-undersøkelsen.

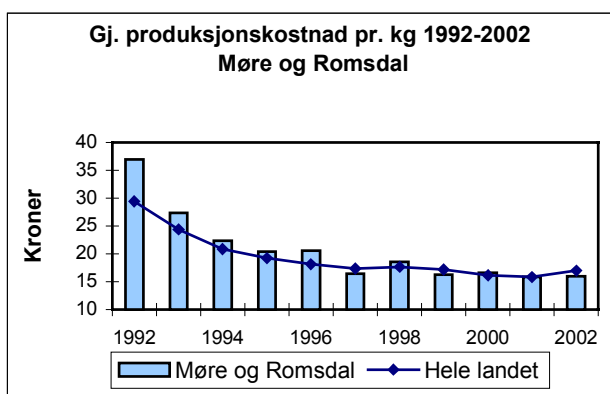
Tabell D.4.2.		01.01.02	31.12.02
Laks (levende)	stk	572 649	628 030
Ørret (levende)	stk	401 277	294 203
Biomasse	kg	1 396 196	1 565 305
Gj. vekt på lev. fisk	kg	1,43	1,70

Det er verd å merke seg at oppdretterne i Møre og Romsdal i gjennomsnitt har større ørretproduksjon enn oppdretterne i de øvrige regionene. Beholdning av levende ørret utgjorde 31,9 prosent av den totale beholdning av levende fisk i 2002. Tilsvarende tall for landsgjennomsnittet var 14,8 prosent.

Figur 7 viser gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg produsert fisk for Møre og Romsdal for årene 1992-2002.

I diagrammet er det også lagt inn en linje som viser gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg for landsgjennomsnittet i samme tidsrom.

FIGUR 8

D5. SOGN OG FJORDANE

Ett av selskapene i Sogn og Fjordane omfatter også konsesjoner (5 stk) fra Møre og Romsdal. Til tross for dette har vi valgt å la resultater fra dette selskapet inngå i utvalget for Sogn og Fjordane.

Sogn og Fjordane hadde også en nedgang i det økonomiske resultatet fra 2001 til 2002. Lønns- evne pr. årsverk ble redusert fra pluss kr 189 202 i 2001 til minus kr 876 008 i 2002, mens drifts- margin gikk ned fra pluss 0,5 prosent til minus 14,6 prosent i samme periode.

En sammenligning av de viktigste lønnsomhets- målene viser at det var Sogn og Fjordane som hadde lavest regional lønns- evne pr. årsverk i 2002. Når det gjelder drifts- margin så var det kun Finnmark og Troms som hadde en lavere gjennomsnittlig drifts- margin enn Sogn og Fjordane.

Hovedårsaken til det svake resultatet i 2002 for Sogn og Fjordane var lav salgs- pris pr. kg. Gjennomsnittlig salgs- pris pr. kg gikk ned med 5,1 prosent fra 2001 til 2002, og var på kr 16,12 i 2002.

En sammenligning av gjennomsnittlig salgs- pris pr. kg, uansett fiskeslag, mellom de ulike regioner viser at selskapene i Sogn og Fjordane i gjennoms- nitt oppnådd den laveste salgs- pris pr. kg, uansett fiskeslag i 2002. Det samme var tilfelle i 2001.

En annen faktor som bidro til å redusere det økonomiske resultatet var en kraftig oppgang i de totale før- kostnadene. De totale før- kostnadene gikk opp med hele 44,8 prosent.

Vi har også registrert en høy gjennomsnittlig før- faktor i Sogn og Fjordane i 2002. Høy sjø- temperatur i 2002 kan være årsaken til dette. Gjennomsnittlig før- faktor var på 1,27 i 2002. I tillegg til oppgang i gjennomsnittlig før- pris fra 2001 til 2002 var dette en medvirkende årsak til de høye før- kostnadene.

Produksjonen av fisk økte med 9 prosent fra 2001 til 2002. Ser en nærmere på beholdning av levende fisk så var det totale antall levende fisk så å si uendret, men fordelingen mellom laks og ørret var endret. Oppgangen i produksjon av fisk skyldes derfor først og fremst en økning i gjennomsnittlig vekt på levende fisk fra 2001 til 2002.

Tabell D.5.1. viser gjennomsnittlig beholdning av levende fisk i Sogn og Fjordane i 2002, basert på utvalget i 2002-undersøkelsen.

Tabell D.5.1.		01.01.02	31.12.02
Laks (levende)	stk	878 277	967 122
Ørret (levende)	stk	326 299	260 030
Biomasse	kg	1 805 114	2 073 004
Gj. vekt på lev. fisk	kg	1,50	1,69

Gjennomsnittlig produksjons- kostnad pr. kg gikk opp fra kr 14,40 i 2001 til kr 17,55 i 2002. En oppgang på 21,9 prosent. De fleste kostnads- poster gikk opp, men økningen i gjennomsnittlig før- kostnad pr. kg var hovedårsaken til at produk- sjons- kostnadene gikk opp. Gjennomsnittlig

fôrkostnad pr. kg gikk opp med 32,9 prosent fra 2001 til 2002.

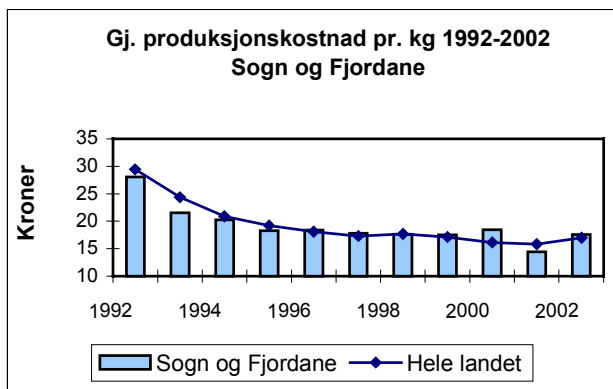
Tabell D.5.2. gir en oversikt over gjennomsnittlig salgspris pr. kg, uansett fiskeslag og gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg for Sogn og Fjordane for årene 2000-2002.

Tabell D.5.2.		2002	2001	2000
Salgspris pr. kg	kr	16,12	16,98	24,98
Prod. kost. pr. kg	kr	17,55	14,40	18,41

Figur 8 viser gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg produsert fisk for Sogn og Fjordane for årene 2000-2002.

I diagrammet er det også lagt inn en linje som viser gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg for landsgjennomsnittet i samme tidsrom

FIGUR 9

D6. HORDALAND

Også for Hordaland kan vi konstantere en klar nedgang i det økonomiske resultatet fra 2001 til 2002. De viktige lønnsomhetsmålene lønnssevne pr. årsverk og driftsmargin ble kraftig redusert i tidsrommet.

Lønnssevne pr. årsverk gikk ned fra pluss kr 669 006 i 2001 til minus kr 594 120 i 2002, mens driftsmargin ble redusert fra pluss 5,1 prosent til minus 9,8 prosent i samme tidsrom.

Reduksjonen i det økonomiske resultatet skyldes en kombinasjon av reduserte driftsinntekter og en oppgang i de totale fôrkostnadene fra 2001 til 2002.

En lav salgspris pr. kg førte til at de totale salgsinntektene gikk ned fra 2001 til 2002. Gjennomsnittlig salgspris pr. kg, uansett fiskeslag var på

kr 17,91 i 2002. Også posten "annen driftsinntekt" gikk ned fra 2001 til 2002. Det førte til en ytterligere reduksjon i de totale salgsinntektene.

Tabell D.6.1. viser gjennomsnittlig salgspris pr. kg, uansett fiskeslag og gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg for Hordaland for årene 2000-2002.

Tabell D.6.1.		2002	2001	2000
Salgspris pr. kg	kr	17,91	18,20	25,67
Prod. kost. pr. kg	kr	18,23	15,97	15,68

En annen faktor som bidro til å redusere det økonomiske resultatet var en oppgang i kostnadene fra 2001 til 2002.

Gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg gikk opp med 14,2 prosent fra 2001 til kr 18,23 i 2002. Størst var oppgangen i gjennomsnittlig fôrkostnad pr. kg og netto finanskostnad pr. kg.

Gjennomsnittlig fôrkostnad pr. kg gikk opp fra kr 8,07 i 2001 til kr 9,36 i 2002. En oppgang på 16 prosent. Oppgangen skyldes en høyere fôrpris pr. kg i 2002 sammenlignet med 2001. Vi har også for Hordaland registrert en høyere fôrfaktor i 2002 enn i 2001.

En kraftig økning i de totale finanskostnadene forklarer oppgangen i netto finanskostnad pr. kg fra 2001 til 2002. De totale finanskostnadene gikk opp med 73,4 prosent i samme tidsrom.

Produksjonen av fisk økte med 6,1 prosent fra 2001 til 2002. Det var først og fremst en økning i både gjennomsnittlig vekt på levende fisk og en oppgang i det totale antall levende fisk som bidro til økningen i produksjon av fisk

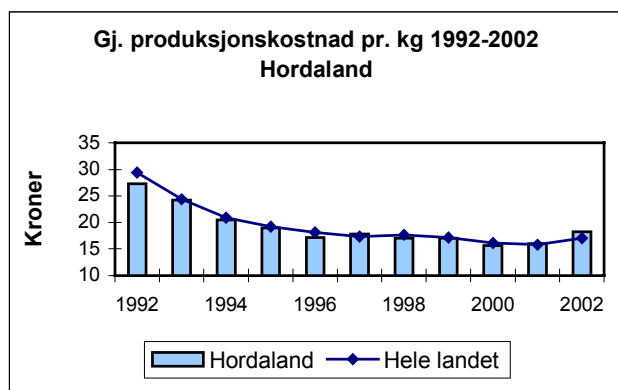
Tabell D.6.2. viser gjennomsnittlig beholdning av levende fisk i Hordaland i 2002, basert på utvalget i 2002-undersøkelsen.

Tabell D.6.2.		01.01.02	31.12.02
Laks (levende)	stk	559 384	670 074
Ørret (levende)	stk	204 072	150 035
Biomasse	kg	1 180 375	1 347 464
Gj. vekt på lev. fisk	kg	1,55	1,64

Figur 9 viser gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg produsert fisk for Hordaland for årene 1992-2002.

I diagrammet er det også lagt inn en linje som viser gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg for landsgjennomsnittet i samme tidsrom.

FIGUR 10

D7. ROGALAND OG SKAGERRAKKYSTEN

Samlet består utvalget fra Rogaland og Skagerrakkysten kun av 29,3 prosent av konsesjonene i drift i regionen. Den lave representativiteten skyldes at utvalget fra Skagerrakkysten er svært lavt. Utvalget fra Rogaland består av 44,1 prosent av konsesjonene i drift. Vær oppmerksom på at presenterte resultater fra Rogaland og Skagerrakkysten derfor først og fremst gi et bilde av den økonomiske situasjonen i Rogaland.

Rogaland og Skagerrakkysten hadde i likhet med de øvrige regioner en nedgang i det økonomiske resultatet fra 2001 til 2002. Lønnsevne pr. årsverk gikk ned fra pluss kr 323 316 i 2001 til minus kr 296 059 i 2002, mens driftsmargin gikk ned fra pluss 2,3 prosent til minus 9,5 prosent i samme periode.

Den negative utviklingen i det økonomiske resultatet i Rogaland og Skagerrakkysten skyldes i all hovedsak en kraftig reduksjon i de totale driftsinntektene fra 2001 til 2002.

De totale salgsinntektene gikk ned med 29,8 prosent fra 2001 til 2002. Nedgangen skyldes en kombinasjon av en lavere salgspris pr. kg og en nedgang i solgt mengde fra 2001 til 2002.

Gjennomsnittlig salgspris pr. kg gikk ned fra kr 8,84 i 2001 til kr 17,06 i 2002. En nedgang på 9,5 prosent.

Gjennomsnittlig solgt mengde (laks og ørret) gikk ned med hele 40 prosent fra 2001 til 2002. Vi kan imidlertid ikke se bort fra at utvalgets sammensetning kan ha en viss betydning for utviklingen i solgt mengde fra 2001 til 2002.

En kraftig forbedring i posten "beholdningsendring levende fisk" bidro til å redusere effekten av nedgangen i de totale driftsinntektene.

Beholdningsendring blir i undersøkelsen betraktet som en kostnadsreduserende post. Forbedringen i posten "beholdningsendring levende fisk" skyldes en økning i både antall levende fisk og gjennomsnittlig vekt på den levende fisken fra 1.1. til 31.12.

Tabell D.7.1. viser gjennomsnittlig beholdning av levende fisk i Rogaland og Skagerrakkysten i 2002, basert på utvalget i 2002-undersøkelsen.

		01.01.02	31.12.02
Laks (levende)	stk	764 605	941 859
Ørret (levende)	stk	0	0
Biomasse	Kg	1 084 171	1 532 082
Gj. vekt på lev. Fisk	Kg	1,42	1,63

Gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg gikk opp fra 2001 til 2002. En oppgang på 2,1 prosent. Oppgang skyldes først og fremst en oppgang i førkostnad pr. kg som følge av høyere pris på fôret i 2002 sammenlignet med 2001.

Det var Rogaland og Skagerrakkysten som sammen med Hordaland hadde de høyeste produksjonskostnad pr. kg i 2002.

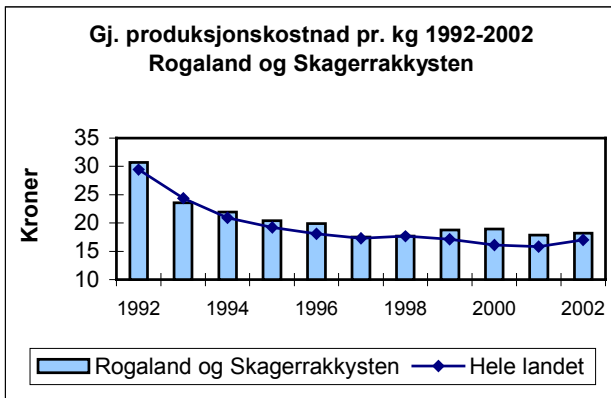
Tabell D.7.2. gir en oversikt over gjennomsnittlig salgspris pr. kg, uansett fiskeslag og produksjonskostnad pr. kg for Rogaland og Skagerrakkysten for årene 2000-2002.

		2002	2001	2000
Salgspris pr. kg	Kr	17,06	18,84	27,52
Prod. kost. pr. kg	Kr	18,24	17,86	18,91

Figur 10 viser gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg produsert fisk for Rogaland og Skagerrakkysten for årene 1992-2002.

I diagrammet er det også lagt inn en linje som viser gjennomsnittlig produksjonskostnad for landsgjennomsnittet i samme tidsrom.

FIGUR 11

E. RESULTATANALYSE FORDELT ETTER STØRRELSE

Formålet med å presentere resultater fordelt etter selskapsstørrelse er å kunne måle eventuelle stordriftsfordeler.

Vi har ved gruppering tatt utgangspunkt i eierskap, og presenterer gjennomsnittresultater for 5 grupper. Disse er:

Gruppe 1:	1 konsesjon
Gruppe 2:	2 - 4 konsesjoner
Gruppe 3:	5 - 9 konsesjoner
Gruppe 4:	10 - 14 konsesjoner
Gruppe 5:	15 eller flere konsesjoner

E1. BAKGRUNN

Det har som tidligere nevnt blitt mer og mer vanlig at et oppdrettsselskap eier flere konsesjoner. Selskap med flere konsesjoner drives ofte som en enhet, og leverer felles årsregnskap for sine konsesjoner.

Noen oppdrettsselskap (større konsern) har imidlertid valgt å levere opplysninger til undersøkelsen via sine datterselskap, slik at opplysningene blir å finne på konsesjonsnivå eller regionsnivå.

Ved gruppering av resultat fordelt etter størrelse har vi tatt utgangspunkt i eierskap. Det betyr at innehaverens totale antall konsesjoner avgjør hvilke gruppe innehaverens selskaper havner i.

Det finnes en viss risiko ved denne beregningen. For noen innehavere mangler vi opplysninger fra enkelte datterselskap, avdelinger etc. I presentasjonen av de ulike gruppene vil derfor gjennomsnittstørrelser som f.eks. driftsinntekt, driftskostnad, driftsresultat etc. i enkelte grupper være lavere enn reell gjennomsnittsverdi for gruppen.

På bakgrunn av overnevnte forhold har vi valgt å vektlegge de størrelsesnøytrale resultatbegrepene i analysen.

I arbeidet med lønnsomhetsundersøkelsen vil vi imidlertid foreta en løpende vurdering av beregnings- og grupperingsmetoden. Fremtidige

endringer i eierstruktur kan også gjøre det nødvendig å endre metodene i senere undersøkelser.

E2. RESULTATER

Tabell E.2.1. gir en oversikt over hvor mange selskaper og konsesjoner som finnes i utvalget for de 5 størrelsesgruppene i lønnsomhetsundersøkelsen for 2002. Tall i stk.

Tabell E.2.1.

	Antall Selskaper	Antall konsesjoner
Gruppe 1	38	38
Gruppe 2	66	135
Gruppe 3	17	72
Gruppe 4	6	25
Gruppe 5	24	176

Størrelser som driftsinntekt, driftskostnad, driftsresultat, bemanning, salg, etc. vil være økende med antall konsesjoner som de enkelte konsern eier. Omsetningen i selskapene er, som i annen industri, korrelert med størrelsen på selskapet.

For å avdekke hvorvidt sammenslåing av konsesjoner har medført stordriftsfordeler i næringen, vil en måtte *basere en slik analyse på størrelsesnøytrale resultatbegrep*.

Resultatbegrepene driftsmargin, lønnsevne pr. årsverk, produksjon pr. årsverk, nøkkeltall og produksjonskostnad pr. kg vil være egnede verktøy i en slik sammenligning.

✓ Lønnsomhet for ulike størrelsesgrupper

Hovedkonklusjonen en kan trekke på bakgrunn av innkommet materiale er at 2002 var et svakt økonomiske år for alle de 5 størrelsesgruppene. Alle grupper, uansett størrelse, hadde en nedgang i det økonomiske resultatet fra 2001 til 2002.

En sammenligning av driftsmargin, totalrentabilitet og overskuddsgrad viser forskjellen i lønnsomhet mellom de ulike gruppene i 2002.

Forskjellen i lønnsomhet mellom de ulike gruppene i 2002 er mindre enn det den var i 2001.

Tabell E.2.2. viser driftsmargin og totalrentabilitet og overskuddsgrad for de 5 størrelsesgruppene i 2002. Tall i prosent.

Tabell E.2.2.

	Drifts- margin	Total- rentabilitet	Overskudds- grad
Gruppe 1	-10,6	-6,1	-9,1
Gruppe 2	-7,7	-3,4	-5,1
Gruppe 3	-9,3	-2,9	-4,0
Gruppe 4	-3,4	1,2	2,0
Gruppe 5	-7,5	-1,9	-2,7

Som en ser av tabell E.2.2. hadde gruppe 4 den høyeste driftsmargin, høyest totalrentabilitet og høyeste overskuddsgrad i 2002.

Overskuddsgrad forteller hvor mye det var i fortjeneste pr. omsatt krone. En gjennomsnittlig overskuddsgrad på 2,0 prosent i gruppe 4 betyr at oppdretterne av hver salgskrone hadde 2 øre til dekning av finanskostnader. Etter at finanskostnadene er dekket finner en overskudd før skatt.

Tabell E.2.3. viser lønnsevne pr. årsverk for de 5 størrelsesgruppene. Tall i kroner.

Tabell E.2.3.	Lønnsevne pr. årsverk
Gruppe 1	-327 734
Gruppe 2	-328 808
Gruppe 3	-455 595
Gruppe 4	-1 471
Gruppe 5	-539 065

Ser en på lønnsevne pr. årsverk finner en at det var gruppe 4 som hadde høyest lønnsevne pr. årsverk i 2002.

På bakgrunn av opplysninger om driftsmargin, totalrentabilitet og lønnsevne pr. årsverk må en kunne si at gruppe 4 hadde det beste resultatet i 2002.

Tabell E.2.4. viser historisk utvikling i lønnsevne pr. årsverk for de 5 størrelsesgruppene de tre siste årene. Tall i kroner.

Tabell E.2.4.	2002	2001	2000
Gruppe 1	-327 734	110 616	1 604 920
Gruppe 2	-328 808	162 931	2 029 605
Gruppe 3	-455 595	239 213	2 351 926
Gruppe 4	-1 471	626 928	2 551 113
Gruppe 5	-539 065	547 497	2 368 440

En sammenligning av størrelsesgrupperingene de siste tre årene viser at gruppe 4 har det beste resultatet. Det synes derfor ut fra tallmateriale som om det er stordriftsfordeler, i det minste opp til en viss størrelse

✓ Produktivitet for ulike størrelsesgrupper

Ser vi på produktivitet, målt som produksjon pr. årsverk, viser det seg at det ikke var gruppe 4 som var mest produktiv, men gruppe 3. Gruppe 3 var også mest produktiv i 2001.

Gruppe 3 hadde en gjennomsnittlig produksjon pr. årsverk på 404 070 kilo i 2002. Dette var 173 187 kilo høyere enn gruppe 1 som hadde lavest produktivitet i 2002 med 230 883 kilo.

✓ Produksjonskostnad pr. kg for ulike størrelsesgrupper

En sammenligning av produksjonskostnad pr. kg viser at det var gruppe 3 som hadde lavest produksjonskostnad pr. kg i 2002. Gruppe 3 hadde en gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg på kr 16,18 i 2002.

Det er først og fremst en forskjell i posten "netto finanskostnad" som utgjør forskjellen mellom gruppe 3 og de øvrige gruppene.

Høyest produksjonskostnad pr. kg hadde gruppe 5 med kr 17,94 i 2002.

Vær oppmerksom på at produksjonskostnad pr. kg kan inneholde kostnader som ikke er relatert til selve produksjonen av matfisk. Dette gjelder spesielt for de største selskapene

Dette skyldes at det i enkelte tilfeller har vært vanskelig å trekke ut samtlige kostnader knyttet til annen produksjon fra produksjonskostnadene. Posten "annen driftskostnad" vil derfor være noe høyere for disse selskapene.

I tabell E.2.5. har vi valgt å vise gjennomsnittlig salgspris pr. kg, uansett fiskeslag og gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg for de ulike størrelsesgruppene i 2002.

Tabell E.2.5.	Salgspris pr. kg	Prod. kost. pr. kg
Gruppe 1	15,90	16,83
Gruppe 2	16,29	16,35
Gruppe 3	18,10	16,18
Gruppe 4	17,61	16,78
Gruppe 5	17,89	17,94

Ser en på oppnådd salgspris pr. kg, uansett fiskeslag finner en at det var selskapene i gruppe 3 som i gjennomsnitt hadde oppnådd høyest salgspris pr. kg i 2002.

Lavest salgspris pr. kg, uansett fiskeslag, var det gruppe 1 som oppnådde i 2002.

F. TABELLVERK

F1. GJENNOMSNITTSRESULTATER FOR HELE LANDET

UTVALG

		2002	2001	2000
Antall selskap i utvalget	stk	151	173	191
Antall konsesjoner i utvalget	stk	446	512	544
Gj. antall konsesjoner pr. selskap	stk	3,0	3,0	2,8

RESULTATREGNSKAP

GJENNOMSNITTSTALL FOR HELE LANDET

		2002	2001	2000
Salgsinntekt av laks	kr	28 504 376	29 827 011	41 238 039
Salgsinntekt av ørret	kr	7 870 863	5 507 412	4 849 049
Forsikringsutbetaling	kr	377 482	254 057	225 655
Annen driftsinntekt	kr	993 410	1 475 483	1 712 826
SUM DRIFTSINNTEKTER	kr	37 746 131	37 063 963	48 025 569
Smoltkostnad	kr	4 527 548	4 595 724	4 857 371
Førkostnad	kr	20 383 253	16 635 649	15 827 800
Forsikringskostnad (fisk)	kr	659 351	731 725	524 069
Slaktekostnad inkl. fraktkostnad	kr	5 671 626	5 254 051	4 841 499
Beholdningsendring levende fisk (+/-)	kr	1 784 297	1 522 808	2 412 375
Beholdningsendring frossenfisk (+/-)	kr	33 538	693 996	271 293
Lønnskostnader inkl. kalk. eierlønn	kr	2 941 367	3 039 798	3 114 941
Kalk. avskrivninger (historisk prinsipp)	kr	1 898 165	1 796 026	1 509 250
Kostnad vedr. annen virksomhet	kr	354 949	304 085	419 147
Annen driftskostnad	kr	6 153 761	5 566 433	5 855 021
SUM DRIFTSKOSTNADER	kr	40 772 185	35 706 687	34 265 430
DRIFTSRESULTAT	kr	-3 026 054	1 357 276	13 760 139
Finansinntekter	kr	1 541 825	1 315 729	843 597
Finanskostnader	kr	3 395 314	2 354 861	1 861 481
ORD. RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD	kr	-4 879 543	318 144	12 742 255

BALANSEREGNSKAP

GJENNOMSNITTSTALL FOR HELE LANDET.

Eiendeler:		2002	2001	2000
Varige driftsmidler	kr	16 707 768	17 311 811	14 489 106
Finansielle anleggsmidler	kr	5 160 497	5 710 316	4 802 510
SUM ANLEGGSMIDLER:	kr	21 868 265	23 022 127	19 291 616
Beholdningsverdi förlager pr. 31.12.	kr	817 079	655 428	574 186
Beholdningsverdi levende fisk pr. 31.12.	kr	21 736 188	21 224 982	19 484 550
Beholdningsverdi frossenfisk pr. 31.12.	kr	1 290 467	1 121 550	425 894
Kortsiktige fordringer og investeringer	kr	8 815 201	9 326 553	11 196 202
Kontanter og bankinnskudd	kr	1 683 700	2 072 263	3 793 623
SUM OMLØPSMIDLER:	kr	34 342 635	34 400 776	35 474 455
SUM EIENDELER:	kr	56 210 900	57 422 903	54 766 071

BALANSEREGNSKAP

GJENNOMSNIITTSTALL FOR HELE LANDET.

Egenkapital og gjeld:		2002	2001	2000
SUM EGENKAPITAL:	kr	5 995 338	12 637 496	17 967 960
Sum avsetning for forpliktelse	kr	4 947 136	5 469 231	5 388 719
Sum annen langsiktig gjeld	kr	18 336 461	15 994 553	11 516 664
Gjeld til kredittinstitusjoner	kr	14 697 415	12 193 525	6 595 085
Leverandørgjeld	kr	5 137 496	4 792 151	4 461 323
Annen kortsiktig gjeld	kr	7 097 054	6 335 947	8 836 320
Sum kortsiktig gjeld	kr	26 931 965	23 321 623	19 892 728
SUM GJELD:	kr	50 215 562	44 785 407	36 798 111
SUM GJELD OG EGENKAPITAL:	kr	56 210 900	57 422 903	54 766 071

SALG, PRODUKSJON OG ANDRE LØNNSOMHETSMÅL

GJENNOMSNIITTSTALL FOR HELE LANDET.

		2002	2001	2000
Solgt mengde av laks	kg	1 670 809	1 592 292	1 614 583
Solgt mengde av ørret	kg	437 419	334 400	197 954
PRODUKSJON AV FISK	kg	2 258 605	2 113 663	2 028 015
Produksjon pr. m3	kg	25,3	26,4	37,1
Produksjon pr. årsverk	kg	342 213	306 328	298 238
Konsesjon	m3	35 570	36 012	33 984
Utnyttet kapasitet	m3	89 326	79 970	54 673
Antall årsverk		6,6	6,9	6,8
Fôrfaktor		1,21	1,20	1,20
Produksjonsverdi	kr	38 193 074	37 551 227	48 770 756
Produksjonsverdi pr. årsverk	kr	5 786 829	5 442 207	7 172 170
Kalk. rente på egenkapitalen	kr	737 213	855 157	991 830
Kalk. avskrivninger (blandet prinsipp)	kr	1 910 664	1 820 803	1 553 098
Lønnsevne	kr	-2 687 888	2 478 008	14 821 518
Lønnsevne pr. årsverk	kr	-407 256	359 132	2 179 635

NØKKELTALL

GJENNOMSNIITTSTALL FOR HELE LANDET.

		2002	2001	2000
Total rentabilitet	%	-2,6	4,7	26,7
Driftsmargin	%	-8,0	3,7	28,7
Likviditetsgrad 1	%	127,5	147,5	178,3
Likviditetsgrad 2	%	42,0	51,7	78,2
Rentedekningsgrad	%	-43,7	113,5	784,5
Egenkapitalandel	%	10,7	22,0	32,8
Andel kortsiktig gjeld	%	47,9	40,6	36,3
Andel langsiktig gjeld	%	41,4	37,4	30,9

KOSTNADER PR. KG PRODUSERT FISK

GJENNOMSNIITTSTALL FOR HELE LANDET

		2002	2001	2000
Smoltkostnad pr. kg	kr	2,00	2,17	2,40
Fôrkostnad pr. kg	kr	9,02	7,87	7,80
Forsikringskostnad pr. kg	kr	0,29	0,35	0,26
Lønnskostnad pr. kg	kr	1,30	1,44	1,54
Kalk. avskrivninger pr. kg (Historisk prinsipp)	kr	0,84	0,85	0,74
Annen driftskostnad pr. kg	kr	2,72	2,63	2,89
Netto finanskostnad pr. kg	kr	0,82	0,49	0,50
PRODUKSJONSKOSTNAD PR. KG	kr	17,01	15,80	16,13
Slaktekostnad pr. kg	kr	2,51	2,49	2,39
SUM KOSTNAD PR. KG	kr	19,52	18,29	18,51

F2. GJENNOMSNIFFTSRESULTATER FOR FINNMARK OG TROMS

UTVALG

		2002	2001	2000
Antall selskap i utvalget	stk	27	27	31
Antall konsesjoner i utvalget	stk	66	74	92
Gj. antall konsesjoner pr. selskap	stk	2,4	2,7	3,0

RESULTATREGNSKAP

GJENNOMSNIFFTSTALL FOR FINNMARK OG TROMS

		2002	2001	2000
Salgsinntekt av laks	kr	27 250 114	24 774 411	36 244 603
Salgsinntekt av ørret	kr	1 157 576	315 522	0
Forsikringsutbetaling	kr	240 110	356 724	270 404
Annen driftsinntekt	kr	777 808	473 402	754 016
SUM DRIFTSINTEKTER	kr	29 425 608	25 920 059	37 269 023
Smoltkostnad	kr	4 181 262	4 509 026	5 447 828
Førkostnad	kr	14 766 169	13 326 272	14 014 188
Forsikringskostnad (fisk)	kr	575 547	507 424	562 272
Slaktekostnad inkl. fraktkostnad	kr	4 536 164	3 407 513	3 306 943
Beholdningsendring levende fisk (+/-)	kr	-861 476	3 482 718	4 902 070
Beholdningsendring frossenfisk (+/-)	kr	-136 959	72 303	58 755
Lønnskostnader inkl. kalk. eierlønn	kr	2 167 795	2 252 008	2 364 070
Kalk. avskrivninger (historisk prinsipp)	kr	1 564 152	1 551 045	1 160 911
Kostnad vedr. annen virksomhet	kr	531 301	0	0
Annen driftskostnad	kr	4 563 998	4 033 083	4 841 765
SUM DRIFTSKOSTNADER	kr	33 884 823	26 031 350	26 737 152
DRIFTSRESULTAT	kr	-4 459 215	-111 291	10 531 871
Finansinntekter	kr	1 289 681	569 206	490 571
Finanskostnader	kr	2 719 823	2 377 764	2 066 253
ORD. RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD	kr	-5 889 357	-1 919 849	8 956 189

BALANSEREGNSKAP

GJENNOMSNIFFTSTALL FOR FINNMARK OG TROMS

Eiendeler:		2002	2001	2000
Varige driftsmidler	kr	13 934 229	15 186 237	12 147 158
Finansielle anleggsmidler	kr	4 202 275	5 748 165	8 671 240
SUM ANLEGGSMIDLER:	kr	18 136 504	20 934 402	20 818 398
Beholdningsverdi førager pr. 31.12.	kr	782 018	466 644	543 863
Beholdningsverdi levende fisk pr. 31.12.	kr	18 435 954	21 465 700	20 980 260
Beholdningsverdi frossenfisk pr. 31.12.	kr	89 754	198 295	66 626
Kortsiktige fordringer og investeringer	kr	4 020 845	3 957 826	6 543 302
Kontanter og bankinnskudd	kr	835 018	884 052	1 985 563
SUM OMLØPSMIDLER:	kr	24 163 589	26 972 517	30 119 614
SUM EIENDELER:	kr	42 300 093	47 906 919	50 938 012
SUM EGENKAPITAL:	kr	1 873 673	6 042 242	13 601 098
Sum avsetning for forpliktelse	kr	2 678 673	3 172 065	4 744 592
Sum annen langsiktig gjeld	kr	15 058 903	17 784 816	12 600 095
Gjeld til kredittinstitusjoner	kr	13 518 484	13 112 863	11 332 205
Leverandørgjeld	kr	5 260 462	5 940 672	4 244 589
Annen kortsiktig gjeld	kr	3 909 898	1 854 261	4 415 433
Sum kortsiktig gjeld	kr	22 688 844	20 907 796	19 992 227
SUM GJELD:	kr	40 426 420	41 864 677	37 336 914
SUM GJELD OG EGENKAPITAL:	kr	42 300 093	47 906 919	50 938 012

SALG, PRODUKSJON OG ANDRE LØNNSOMHETSMÅL

GJENNOMSNI TTSTALL FOR FINNMARK OG TROMS

		2002	2001	2000
Solgt mengde av laks	kg	1 674 387	1 318 850	1 528 408
Solgt mengde av ørret	kg	80 843	16 542	0
PRODUKSJON AV FISK	kg	1 653 948	1 606 153	1 917 831
Produksjon pr. m3	kg	23,1	23,7	41,1
Produksjon pr. årsverk	kg	266 766	250 961	270 117
Konsesjon	m3	28 889	32 741	35 097
Utnyttet kapasitet	m3	71 662	67 687	46 646
Antall årsverk		6,2	6,4	7,1
Fôrfaktor		1,23	1,25	1,13
Produksjonsverdi	kr	27 409 255	28 644 954	41 205 428
Produksjonsverdi pr. årsverk	kr	4 420 848	4 475 774	5 803 581
Kalk. rente på egenkapitalen	kr	482 967	561 050	754 684
Kalk. avskrivninger (blandet prinsipp)	kr	1 584 363	1 572 169	1 194 536
Lønnsevne	kr	-4 224 740	-250 015	10 531 950
Lønnsevne pr. årsverk	kr	-681 410	-39 065	1 483 373

NØKKELTALL

GJENNOMSNI TTSTALL FOR FINNMARK OG TROMS

		2002	2001	2000
Total rentabilitet	%	-7,5	1,0	21,6
Driftsmargin	%	-15,2	-0,4	28,3
Likviditetsgrad 1	%	106,5	129,0	150,7
Likviditetsgrad 2	%	24,8	25,4	45,4
Rentedekningsgrad	%	-116,5	19,3	533,5
Egenkapitalandel	%	4,4	12,6	26,7
Andel kortsiktig gjeld	%	53,6	43,6	39,2
Andel langsiktig gjeld	%	41,9	43,7	34,1

KOSTNADER PR. KG PRODUSERT FISK

GJENNOMSNI TTSTALL FOR FINNMARK OG TROMS

		2002	2001	2000
Smoltkostnad pr. kg	kr	2,53	2,81	2,84
Fôrkostnad pr. kg	kr	8,93	8,30	7,31
Forsikringskostnad pr. kg	kr	0,35	0,32	0,29
Lønnskostnad pr. kg	kr	1,31	1,40	1,23
Kalk. avskrivninger pr. kg (Historisk prinsipp)	kr	0,95	0,97	0,61
Annen driftskostnad pr. kg	kr	2,76	2,51	2,52
Netto finanskostnad pr. kg	kr	0,86	1,13	0,82
PRODUKSJONSKOSTNAD PR. KG	kr	17,68	17,43	15,63
Slaktekostnad pr. kg	kr	2,74	2,12	1,72
SUM KOSTNAD PR. KG	kr	20,43	19,55	17,35

F3. GJENNOMSNIFFTSRESULTATER FOR NORDLAND

UTVALG

		2002	2001	2000
Antall selskap i utvalget	stk	25	27	29
Antall konsesjoner i utvalget	stk	74	87	76
Gj. antall konsesjoner pr. selskap	stk	3,0	3,2	2,6

RESULTATREGNSKAP

GJENNOMSNIFFTSTALL FOR NORDLAND

		2002	2001	2000
Salgsinntekt av laks	kr	39 204 587	34 321 298	45 502 579
Salgsinntekt av ørret	kr	2 302 903	1 708 772	96 093
Forsikringsutbetaling	kr	162 435	119 650	58 469
Annen driftsinntekt	kr	923 566	452 055	406 341
SUM DRIFTSINTEKTER	kr	42 593 491	36 601 775	46 063 482
Smoltkostnad	kr	4 357 927	5 061 938	4 844 065
Førkostnad	kr	20 912 169	18 311 606	14 790 722
Forsikringskostnad (fisk)	kr	653 391	1 654 866	574 278
Slaktekostnad inkl. fraktkostnad	kr	6 584 817	5 288 458	5 311 035
Beholdningsendring levende fisk (+/-)	kr	473 156	4 311 481	1 893 881
Beholdningsendring frossenfisk (+/-)	kr	-583 890	286 452	330 650
Lønnskostnader inkl. kalk. eierlønn	kr	3 121 233	3 460 098	2 946 951
Kalk. avskrivninger (historisk prinsipp)	kr	1 769 200	1 929 147	1 054 741
Kostnad vedr. annen virksomhet	kr	67 347	0	0
Annen driftskostnad	kr	6 434 633	4 150 278	4 358 268
SUM DRIFTSKOSTNADER	kr	44 011 451	35 258 458	31 655 529
DRIFTSRESULTAT	kr	-1 417 960	1 343 317	14 407 953
Finansinntekter	kr	704 695	636 086	515 707
Finanskostnader	kr	2 952 681	1 944 200	1 048 786
ORD. RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD	kr	-3 665 946	35 203	13 874 874

BALANSEREGNSKAP

GJENNOMSNIFFTSTALL FOR NORDLAND

Eiendeler:		2002	2001	2000
Varige driftsmidler	kr	15 013 869	18 112 773	9 949 790
Finansielle anleggsmidler	kr	4 505 433	2 469 717	2 415 320
SUM ANLEGGSMIDLER:	kr	19 519 302	20 582 490	12 365 110
Beholdningsverdi førager pr. 31.12.	kr	694 870	785 798	511 894
Beholdningsverdi levende fisk pr. 31.12.	kr	23 601 802	26 739 143	19 916 590
Beholdningsverdi frossenfisk pr. 31.12.	kr	128 986	783 552	413 178
Kortsiktige fordringer og investeringer	kr	7 587 625	9 193 176	7 475 618
Kontanter og bankinnskudd	kr	717 013	782 600	3 513 302
SUM OMLØPSMIDLER:	kr	32 730 296	38 284 269	31 830 582
SUM EIENDELER:	kr	52 249 598	58 866 759	44 195 692
SUM EGENKAPITAL:	kr	5 273 543	14 295 155	15 786 294
Sum avsetning for forpliktelse	kr	5 133 015	6 439 886	5 635 658
Sum annen langsiktig gjeld	kr	15 785 586	13 916 563	5 316 588
Gjeld til kredittinstitusjoner	kr	18 486 262	15 560 431	4 342 574
Leverandørgjeld	kr	4 838 531	4 648 090	3 099 439
Annen kortsiktig gjeld	kr	2 732 661	4 006 634	10 015 139
Sum kortsiktig gjeld	kr	26 057 454	24 215 155	17 457 152
SUM GJELD:	kr	46 976 055	44 571 604	28 409 398
SUM GJELD OG EGENKAPITAL:	kr	52 249 598	58 866 759	44 195 692

SALG, PRODUKSJON OG ANDRE LØNNSOMHETSMÅL

GJENNOMSNIITTSTALL FOR NORDLAND

		2002	2001	2000
Solgt mengde av laks	kg	2 176 525	1 880 978	1 799 373
Solgt mengde av ørret	kg	143 287	91 463	6 065
PRODUKSJON AV FISK	kg	2 329 039	2 358 526	1 990 408
Produksjon pr. m3	kg	25,3	25,3	33,8
Produksjon pr. årsverk	kg	306 453	268 014	297 076
Konsesjon	m3	35 160	38 667	32 828
Utnyttet kapasitet	m3	92 089	93 046	58 850
Antall årsverk		7,6	8,8	6,7
Fôrfaktor		1,15	1,18	1,09
Produksjonsverdi	kr	41 396 756	40 628 003	47 823 203
Produksjonsverdi pr. årsverk	kr	5 446 942	4 616 819	7 137 791
Kalk. rente på egenkapitalen	kr	556 830	849 522	874 207
Kalk. avskrivninger (blandet prinsipp)	kr	1 773 818	1 946 879	1 082 494
Lønnsevne	kr	-1 106 161	2 628 047	15 919 865
Lønnsevne pr. årsverk	kr	-145 548	298 642	2 376 099

NØKKELTALL

GJENNOMSNIITTSTALL FOR NORDLAND

		2002	2001	2000
Total rentabilitet	%	-1,4	3,4	33,8
Driftsmargin	%	-3,3	3,7	31,3
Likviditetsgrad 1	%	125,6	158,1	182,3
Likviditetsgrad 2	%	34,5	44,4	65,9
Rentedekningsgrad	%	-24,2	101,8	1422,9
Egenkapitalandel	%	10,1	24,3	35,7
Andel kortsiktig gjeld	%	49,9	41,1	39,5
Andel langsiktig gjeld	%	40,0	34,6	24,8

KOSTNADER PR. KG PRODUSERT FISK

GJENNOMSNIITTSTALL FOR NORDLAND

		2002	2001	2000
Smoltkostnad pr. kg	kr	1,87	2,15	2,43
Førkostnad pr. kg	kr	8,98	7,76	7,43
Forsikringskostnad pr. kg	kr	0,28	0,70	0,29
Lønnskostnad pr. kg	kr	1,34	1,47	1,48
Kalk. avskrivninger pr. kg (Historisk prinsipp)	kr	0,76	0,82	0,53
Annen driftskostnad pr. kg	kr	2,76	1,76	2,19
Netto finanskostnad pr. kg	kr	0,97	0,55	0,27
PRODUKSJONSKOSTNAD PR. KG	kr	16,96	15,21	14,62
Slaktekostnad pr. kg	kr	2,83	2,24	2,67
SUM KOSTNAD PR. KG	kr	19,79	17,45	17,29

F4. GJENNOMSNIFFTSRESULTATER FOR TRØNDELAG

UTVALG

		2002	2001	2000
Antall selskap i utvalget	stk	18	22	23
Antall konsesjoner i utvalget	stk	56	77	75
Gj. antall konsesjoner pr. selskap	stk	3,1	3,5	3,3

RESULTATREGNSKAP

GJENNOMSNIFFTSTALL FOR TRØNDELAG

		2002	2001	2000
Salgsinntekt av laks	kr	31 888 596	36 240 905	50 587 083
Salgsinntekt av ørret	kr	3 771 912	5 933 124	3 735 317
Forsikringsutbetaling	kr	253 782	398 916	111 288
Annen driftsinntekt	kr	486 509	890 649	834 638
SUM DRIFTSINTEKTER	kr	36 400 799	43 463 594	55 268 326
Smoltkostnad	kr	4 920 452	5 501 636	5 729 902
Førkostnad	kr	19 849 973	18 300 315	17 348 685
Forsikringskostnad (fisk)	kr	747 905	628 540	557 728
Slaktekostnad inkl. fraktkostnad	kr	6 234 642	6 829 666	6 233 673
Beholdningsendring levende fisk (+/-)	kr	3 392 566	2 353 658	2 476 043
Beholdningsendring frossenfisk (+/-)	kr	191 113	334 958	430 399
Lønnskostnader inkl. kalk. eierlønn	kr	3 353 771	3 759 297	3 469 466
Kalk. avskrivninger (historisk prinsipp)	kr	1 180 583	1 681 939	1 535 836
Kostnad vedr. annen virksomhet	kr	79 145	0	0
Annen driftskostnad	kr	4 095 934	6 463 313	5 661 103
SUM DRIFTSKOSTNADER	kr	36 878 726	40 476 090	37 629 951
DRIFTSRESULTAT	kr	-477 927	2 987 504	17 638 375
Finansinntekter	kr	424 382	1 266 266	340 598
Finanskostnader	kr	1 998 881	2 425 703	1 626 637
ORD. RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD	kr	-2 052 426	1 828 067	16 352 336

BALANSEREGNSKAP

GJENNOMSNIFFTSTALL FOR TRØNDELAG

Eiendeler:		2002	2001	2000
Varige driftsmidler	kr	11 200 490	14 232 586	13 799 226
Finansielle anleggsmidler	kr	3 447 269	6 242 107	5 344 138
SUM ANLEGGSMIDLER:	kr	14 647 759	20 474 693	19 143 364
Beholdningsverdi førager pr. 31.12.	kr	1 018 237	1 054 839	611 620
Beholdningsverdi levende fisk pr. 31.12.	kr	23 190 324	25 530 068	22 481 053
Beholdningsverdi frossenfisk pr. 31.12.	kr	614 072	706 585	475 502
Kortsiktige fordringer og investeringer	kr	10 003 130	12 697 849	13 287 005
Kontanter og bankinnskudd	kr	1 258 040	1 141 143	4 232 524
SUM OMLØPSMIDLER:	kr	36 083 803	41 130 484	41 087 704
SUM EIENDELER:	kr	50 731 562	61 605 177	60 231 068
SUM EGENKAPITAL:	kr	12 599 961	18 556 650	18 894 572
Sum avsetning for forpliktelse	kr	5 930 202	6 682 004	6 006 149
Sum annen langsiktig gjeld	kr	7 797 178	6 087 764	8 108 316
Gjeld til kredittinstitusjoner	kr	17 165 644	16 230 539	7 450 122
Leverandørgjeld	kr	4 244 117	6 124 812	4 119 244
Annen kortsiktig gjeld	kr	2 994 460	7 923 408	15 652 665
Sum kortsiktig gjeld	kr	24 404 221	30 278 759	27 222 031
SUM GJELD:	kr	38 131 601	43 048 527	41 336 496
SUM GJELD OG EGENKAPITAL:	kr	50 731 562	61 605 177	60 231 068

SALG, PRODUKSJON OG ANDRE LØNNSOMHETSMÅL

GJENNOMSNIITTSTALL FOR TRØNDELAG

		2002	2001	2000
Solgt mengde av laks	kg	1 944 384	1 943 251	1 993 125
Solgt mengde av ørret	kg	262 632	344 618	143 271
PRODUKSJON AV FISK	kg	2 450 714	2 515 043	2 349 945
Produksjon pr. m ³	kg	28,4	35,6	50,3
Produksjon pr. årsverk	kg	310 217	285 800	279 755
Konsesjon	m ³	37 944	42 364	39 130
Utnyttet kapasitet	m ³	86 268	70 708	46 709
Antall årsverk		7,9	8,8	8,4
Fôrfaktor		1,13	1,18	1,28
Produksjonsverdi	kr	39 244 187	44 862 645	57 228 842
Produksjonsverdi pr. årsverk	kr	4 967 619	5 098 028	6 812 957
Kalk. rente på egenkapitalen	kr	781 213	1 018 423	1 034 616
Kalk. avskrivninger (blandet prinsipp)	kr	1 192 239	1 706 428	1 569 640
Lønnsevne	kr	508 476	4 544 452	18 753 382
Lønnsevne pr. årsverk	kr	64 364	516 415	2 232 545

NØKKELTALL

GJENNOMSNIITTSTALL FOR TRØNDELAG

		2002	2001	2000
Total rentabilitet	%	-0,1	6,9	29,8
Driftsmargin	%	-1,3	6,9	31,9
Likviditetsgrad 1	%	147,9	135,8	150,9
Likviditetsgrad 2	%	50,3	49,2	66,6
Rentedekningsgrad	%	-2,7	175,4	1105,3
Egenkapitalandel	%	24,8	30,1	31,4
Andel kortsiktig gjeld	%	48,1	49,1	45,2
Andel langsiktig gjeld	%	27,1	20,7	23,4

KOSTNADER PR. KG PRODUSERT FISK

GJENNOMSNIITTSTALL FOR TRØNDELAG

		2002	2001	2000
Smoltkostnad pr. kg	kr	2,01	2,19	2,44
Førkostnad pr. kg	kr	8,10	7,28	7,38
Forsikringskostnad pr. kg	kr	0,31	0,25	0,24
Lønnskostnad pr. kg	kr	1,37	1,49	1,48
Kalk. avskrivninger pr. kg (Historisk prinsipp)	kr	0,48	0,67	0,65
Annen driftskostnad pr. kg	kr	1,67	2,57	2,41
Netto finanskostnad pr. kg	kr	0,64	0,46	0,55
PRODUKSJONSKOSTNAD PR. KG	kr	14,58	14,91	15,14
Slaktekostnad pr. kg	kr	2,54	2,72	2,65
SUM KOSTNAD PR. KG	kr	17,12	17,62	17,80

F5. GJENNOMSNIFFTSRESULTATER FOR MØRE OG ROMSDAL

UTVALG

		2002	2001	2000
Antall selskap i utvalget	stk	20	26	23
Antall konsesjoner i utvalget	stk	60	66	62
Gj. antall konsesjoner pr. selskap	stk	3,0	2,5	2,7

RESULTATREGNSKAP

GJENNOMSNIFFTSTALL FOR MØRE OG ROMSDAL

		2002	2001	2000
Salgsinntekt av laks	kr	23 741 334	24 718 220	34 766 724
Salgsinntekt av ørret	kr	19 899 631	11 374 679	18 673 972
Forsikringsutbetaling	kr	596 144	584 628	472 734
Annen driftsinntekt	kr	2 490 714	1 043 113	2 198 328
SUM DRIFTSINTEKTER	kr	46 727 823	37 720 640	56 111 758
Smoltkostnad	kr	4 960 482	4 566 445	5 226 049
Førkostnad	kr	25 398 334	17 526 156	18 295 291
Forsikringskostnad (fisk)	kr	575 075	456 863	418 270
Slaktekostnad inkl. fraktkostnad	kr	8 070 450	5 983 838	6 120 781
Beholdningsendring levende fisk (+/-)	kr	1 623 102	-23 876	1 003 948
Beholdningsendring frossenfisk (+/-)	kr	739 544	2 660 192	641 233
Lønnskostnader inkl. kalk. eierlønn	kr	3 257 795	2 724 240	3 241 622
Kalk. avskrivninger (historisk prinsipp)	kr	2 090 810	1 693 911	1 690 921
Kostnad vedr. annen virksomhet	kr	499 164	278 129	284 792
Annen driftskostnad	kr	6 138 728	5 869 902	6 781 819
SUM DRIFTSKOSTNADER	kr	48 628 192	36 463 168	40 414 364
DRIFTSRESULTAT	kr	-1 900 369	1 257 472	15 697 394
Finansinntekter	kr	1 456 495	729 480	825 739
Finanskostnader	kr	3 219 618	2 022 214	3 026 433
ORD. RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD	kr	-3 663 492	-35 262	13 496 700

BALANSEREGNSKAP

GJENNOMSNIFFTSTALL FOR MØRE OG ROMSDAL

Eiendeler:		2002	2001	2000
Varige driftsmidler	kr	18 880 364	17 499 329	16 926 233
Finansielle anleggsmidler	kr	4 652 660	5 488 669	1 355 829
SUM ANLEGGSMIDLER:	kr	23 533 024	22 987 998	18 282 062
Beholdningsverdi førager pr. 31.12.	kr	770 435	495 591	487 075
Beholdningsverdi levende fisk pr. 31.12.	kr	21 743 363	17 123 927	19 258 602
Beholdningsverdi frossenfisk pr. 31.12.	kr	6 461 693	4 049 377	1 565 217
Kortsiktige fordringer og investeringer	kr	7 728 228	8 914 616	17 573 511
Kontanter og bankinnskudd	kr	5 660 802	2 265 201	2 844 561
SUM OMLØPSMIDLER:	kr	42 364 521	32 848 712	41 728 966
SUM EIENDELER:	kr	65 897 545	55 836 710	60 011 028
SUM EGENKAPITAL:	kr	13 581 468	16 758 869	26 849 512
Sum avsetning for forpliktelse	kr	5 340 984	4 574 606	5 501 432
Sum annen langsiktig gjeld	kr	11 656 375	8 400 092	7 799 510
Gjeld til kredittinstitusjoner	kr	15 088 375	10 657 869	7 660 538
Leverandørgjeld	kr	4 281 166	3 409 596	4 671 751
Annen kortsiktig gjeld	kr	15 949 177	12 035 678	7 528 285
Sum kortsiktig gjeld	kr	35 318 718	26 103 143	19 860 574
SUM GJELD:	kr	52 316 077	39 077 841	33 161 516
SUM GJELD OG EGENKAPITAL:	kr	65 897 545	55 836 710	60 011 028

SALG, PRODUKSJON OG ANDRE LØNNSOMHETSMÅL

GJENNOMSNIITSTALL FOR MØRE OG ROMSDAL

		2002	2001	2000
Solgt mengde av laks	kg	1 368 726	1 314 439	1 371 421
Solgt mengde av ørret	kg	978 871	593 011	708 345
PRODUKSJON AV FISK	kg	2 769 778	2 151 668	2 278 038
Produksjon pr. m3	kg	36,5	25,3	34,9
Produksjon pr. årsverk	kg	446 738	352 732	350 467
Konsesjon	m3	36 700	30 538	32 435
Utnyttet kapasitet	m3	75 852	84 907	65 237
Antall årsverk		6,2	6,1	6,5
Fôrfaktor		1,22	1,20	1,28
Produksjonsverdi	kr	46 003 611	38 729 215	55 085 877
Produksjonsverdi pr. årsverk	kr	7 419 937	6 349 052	8 474 750
Kalk. rente på egenkapitalen	kr	1 245 911	1 012 652	1 423 456
Kalk. avskrivninger (blandet prinsipp)	kr	2 104 210	1 729 896	1 775 216
Lønnsevne	kr	-1 665 008	1 640 341	15 230 571
Lønnsevne pr. årsverk	kr	-268 550	268 908	2 343 165

NØKKELTALL

GJENNOMSNIITSTALL FOR MØRE OG ROMSDAL

		2002	2001	2000
Total rentabilitet	%	-0,7	3,6	27,5
Driftsmargin	%	-4,1	3,3	28,0
Likviditetsgrad 1	%	119,9	125,8	210,1
Likviditetsgrad 2	%	40,1	44,7	105,3
Rentedekningsgrad	%	-13,8	98,3	546,0
Egenkapitalandel	%	20,6	30,0	44,7
Andel kortsiktig gjeld	%	53,6	46,7	33,1
Andel langsiktig gjeld	%	25,8	23,2	22,2

KOSTNADER PR. KG PRODUSERT FISK

GJENNOMSNIITSTALL FOR MØRE OG ROMSDAL

		2002	2001	2000
Smoltkostnad pr. kg	kr	1,79	2,12	2,29
Førkostnad pr. kg	kr	9,17	8,15	8,03
Forsikringskostnad pr. kg	kr	0,21	0,21	0,18
Lønnskostnad pr. kg	kr	1,18	1,27	1,42
Kalk. avskrivninger pr. kg (Historisk prinsipp)	kr	0,75	0,79	0,74
Annen driftskostnad pr. kg	kr	2,22	2,73	2,98
Netto finanskostnad pr. kg	kr	0,64	0,60	0,97
PRODUKSJONSKOSTNAD PR. KG	kr	15,95	15,86	16,62
Slaktekostnad pr. kg	kr	2,91	2,78	2,69
SUM KOSTNAD PR. KG	kr	18,87	18,64	19,30

F6. GJENNOMSNIFFTSRESULTATER FOR SOGN OG FJORDANE

UTVALG

		2002	2001	2000
Antall selskap i utvalget	stk	15	12	17
Antall konsesjoner i utvalget	stk	59	42	60
Gj. antall konsesjoner pr. selskap	stk	3,9	3,5	3,5

RESULTATREGNSKAP

GJENNOMSNIFFTSTALL FOR SOGN OG FJORDANE

		2002	2001	2000
Salgsinntekt av laks	kr	32 044 836	34 092 279	44 376 830
Salgsinntekt av ørret	kr	14 192 793	13 360 512	6 709 853
Forsikringsutbetaling	kr	998 235	450 609	848 723
Annen driftsinntekt	kr	304 072	472 358	2 807 220
SUM DRIFTSINTEKTER	kr	47 539 936	48 375 758	54 742 626
Smoltkostnad	kr	5 933 606	5 436 538	6 569 307
Førkostnad	kr	28 377 520	19 591 202	19 701 984
Forsikringskostnad (fisk)	kr	1 065 788	696 938	643 296
Slaktekostnad inkl. fraktkostnad	kr	5 535 808	8 053 335	5 951 738
Beholdningsendring levende fisk (+/-)	kr	3 177 849	-946 347	1 412 444
Beholdningsendring frossenfisk (+/-)	kr	-599 693	337 513	368 935
Lønnskostnader inkl. kalk. eierlønn	kr	3 503 963	3 264 909	4 484 113
Kalk. avskrivninger (historisk prinsipp)	kr	2 337 193	1 686 842	1 851 133
Kostnad vedr. annen virksomhet	kr	97 553	103 014	0
Annen driftskostnad	kr	10 230 952	8 715 694	5 974 814
SUM DRIFTSKOSTNADER	kr	54 504 227	48 157 306	43 395 006
DRIFTSRESULTAT	kr	-6 964 291	218 452	11 347 620
Finansinntekter	kr	1 188 948	647 872	1 008 349
Finanskostnader	kr	3 361 246	1 623 149	2 247 288
ORD. RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD	kr	-9 136 589	-756 825	10 108 681

BALANSEREGNSKAP

GJENNOMSNIFFTSTALL FOR SOGN OG FJORDANE

Eiendeler:		2002	2001	2000
Varige driftsmidler	kr	18 753 471	16 201 813	19 527 919
Finansielle anleggsmidler	kr	648 562	548 393	1 683 629
SUM ANLEGGSMIDLER:	kr	19 402 033	16 750 206	21 211 548
Beholdningsverdi førager pr. 31.12.	kr	1 146 578	893 172	988 098
Beholdningsverdi levende fisk pr. 31.12.	kr	29 083 749	23 191 582	20 771 389
Beholdningsverdi frossenfisk pr. 31.12.	kr	128 367	720 333	370 824
Kortsiktige fordringer og investeringer	kr	16 498 618	5 671 793	12 009 640
Kontanter og bankinnskudd	kr	2 287 243	6 845 695	7 569 073
SUM OMLØPSMIDLER:	kr	49 144 555	37 322 575	41 709 024
SUM EIENDELER:	kr	68 546 588	54 072 781	62 920 572
SUM EGENKAPITAL:	kr	11 856 568	18 442 948	17 412 200
Sum avsetning for forpliktelse	kr	4 521 216	5 386 672	5 783 641
Sum annen langsiktig gjeld	kr	19 562 160	12 363 024	19 211 712
Gjeld til kredittinstitusjoner	kr	12 267 359	6 202 273	6 470 694
Leverandørgjeld	kr	6 503 890	3 876 857	5 496 601
Annen kortsiktig gjeld	kr	13 835 395	7 801 007	8 545 724
Sum kortsiktig gjeld	kr	32 606 644	17 880 137	20 513 019
SUM GJELD:	kr	56 690 020	35 629 833	45 508 372
SUM GJELD OG EGENKAPITAL:	kr	68 546 588	54 072 781	62 920 572

SALG, PRODUKSJON OG ANDRE LØNNSOMHETSMÅL

GJENNOMSNIITTSTALL FOR SOGN OG FJORDANE

		2002	2001	2000
Solgt mengde av laks	kg	1 984 215	1 854 583	1 739 524
Solgt mengde av ørret	kg	883 829	939 380	305 254
PRODUKSJON AV FISK	kg	3 055 136	2 803 036	2 197 696
Produksjon pr. m3	kg	24,4	41,4	34,4
Produksjon pr. årsverk	kg	396 771	373 738	261 630
Konsesjon	m3	47 467	42 583	35 235
Utnyttet kapasitet	m3	125 198	67 735	63 953
Antall årsverk		7,7	7,5	8,4
Fôrfaktor		1,27	1,10	1,38
Produksjonsverdi	kr	48 815 785	46 843 957	52 868 062
Produksjonsverdi pr. årsverk	kr	6 339 712	6 245 861	6 293 817
Kalk. rente på egenkapitalen	kr	1 084 251	1 051 629	1 098 340
Kalk. avskrivninger (blandet prinsipp)	kr	2 365 580	1 724 282	1 893 004
Lønnsevne	kr	-6 745 264	1 419 015	13 452 583
Lønnsevne pr. årsverk	kr	-876 008	189 202	1 601 498

NØKKELTALL

GJENNOMSNIITTSTALL FOR SOGN OG FJORDANE

		2002	2001	2000
Total rentabilitet	%	-8,4	1,6	19,6
Driftsmargin	%	-14,6	0,5	20,7
Likviditetsgrad 1	%	150,7	208,7	203,3
Likviditetsgrad 2	%	61,1	75,0	100,3
Rentedekningsgrad	%	-171,8	53,4	549,8
Egenkapitalandel	%	17,3	34,1	27,7
Andel kortsiktig gjeld	%	47,6	33,1	32,6
Andel langsiktig gjeld	%	35,1	32,8	39,7

KOSTNADER PR. KG PRODUSERT FISK

GJENNOMSNIITTSTALL FOR SOGN OG FJORDANE

		2002	2001	2000
Smoltkostnad pr. kg	kr	1,94	1,94	2,99
Førkostnad pr. kg	kr	9,29	6,99	8,96
Forsikringskostnad pr. kg	kr	0,35	0,25	0,29
Lønnskostnad pr. kg	kr	1,15	1,16	2,04
Kalk. avskrivninger pr. kg (Historisk prinsipp)	kr	0,77	0,60	0,84
Annen driftskostnad pr. kg	kr	3,35	3,11	2,72
Netto finanskostnad pr. kg	kr	0,71	0,35	0,56
PRODUKSJONSKOSTNAD PR. KG	kr	17,55	14,40	18,41
Slaktekostnad pr. kg	kr	1,81	2,87	2,71
SUM KOSTNAD PR. KG	kr	19,36	17,27	21,12

F7. GJENNOMSNIFFTSRESULTATER FOR HORDALAND

UTVALG

		2002	2001	2000
Antall selskap i utvalget	stk	37	47	54
Antall konsesjoner i utvalget	stk	104	128	126
Gj. antall konsesjoner pr. selskap	stk	2,8	2,7	2,3

RESULTATREGNSKAP

GJENNOMSNIFFTSTALL FOR HORDALAND

		2002	2001	2000
Salgsinntekt av laks	kr	22 528 993	28 495 875	33 087 100
Salgsinntekt av ørret	kr	11 375 523	5 524 533	4 744 610
Forsikringsutbetaling	kr	148 926	27 799	67 432
Annen driftsinntekt	kr	912 476	3 089 134	2 370 073
SUM DRIFTSINTEKTER	kr	34 965 918	37 137 341	40 269 215
Smoltkostnad	kr	3 769 345	3 467 695	3 341 424
Førkostnad	kr	19 326 999	15 694 409	13 478 978
Forsikringskostnad (fisk)	kr	559 616	548 035	400 552
Slaktekostnad inkl. fraktkostnad	kr	4 764 879	4 536 479	3 604 381
Beholdningsendring levende fisk (+/-)	kr	2 316 666	395 774	2 633 656
Beholdningsendring frossenfisk (+/-)	kr	389 835	638 342	245 401
Lønnskostnader inkl. kalk. eierlønn	kr	2 784 291	2 912 243	2 615 958
Kalk. avskrivninger (historisk prinsipp)	kr	2 244 595	1 946 295	1 496 635
Kostnad vedr. annen virksomhet	kr	667 493	749 272	245 994
Annen driftskostnad	kr	6 982 905	6 404 622	5 033 500
SUM DRIFTSKOSTNADER	kr	38 393 622	35 224 934	27 338 365
DRIFTSRESULTAT	kr	-3 427 704	1 912 407	12 930 850
Finansinntekter	kr	3 004 386	2 769 033	1 479 119
Finanskostnader	kr	4 979 358	2 871 265	1 427 971
ORD. RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD	kr	-5 402 676	1 810 175	12 981 998

BALANSEREGNSKAP

GJENNOMSNIFFTSTALL FOR HORDALAND

Eiendeler:		2002	2001	2000
Varige driftsmidler	kr	20 116 750	19 520 418	12 414 396
Finansielle anleggsmidler	kr	10 154 295	9 019 747	5 602 989
SUM ANLEGGSMIDLER:	kr	30 271 045	28 540 165	18 017 385
Beholdningsverdi førager pr. 31.12.	kr	705 682	593 956	446 089
Beholdningsverdi levende fisk pr. 31.12.	kr	19 102 559	18 089 545	15 964 944
Beholdningsverdi frossenfisk pr. 31.12.	kr	1 267 564	805 467	252 919
Kortsiktige fordringer og investeringer	kr	9 221 521	10 021 057	10 139 839
Kontanter og bankinnskudd	kr	988 033	3 057 440	4 274 039
SUM OMLØPSMIDLER:	kr	31 285 359	32 567 465	31 077 830
SUM EIENDELER:	kr	61 556 404	61 107 630	49 095 215
SUM EGENKAPITAL:	kr	1 257 757	9 529 015	17 444 290
Sum avsetning for forpliktelse	kr	6 005 661	6 134 839	4 995 554
Sum annen langsiktig gjeld	kr	29 302 052	26 120 104	12 212 667
Gjeld til kredittinstitusjoner	kr	12 637 332	9 741 020	3 266 025
Leverandørgjeld	kr	5 033 788	4 592 024	4 279 156
Annen kortsiktig gjeld	kr	7 319 814	4 990 628	6 897 523
Sum kortsiktig gjeld	kr	24 990 934	19 323 672	14 442 704
SUM GJELD:	kr	60 298 647	51 578 615	31 650 925
SUM GJELD OG EGENKAPITAL:	kr	61 556 404	61 107 630	49 095 215

SALG, PRODUKSJON OG ANDRE LØNNSOMHETSMÅL

GJENNOMSNIITTSTALL FOR HORDALAND

		2002	2001	2000
Solgt mengde av laks	kg	1 279 254	1 491 771	1 263 193
Solgt mengde av ørret	kg	614 139	377 172	210 659
PRODUKSJON AV FISK	kg	2 064 428	1 945 832	1 678 531
Produksjon pr. m3	kg	23,6	23,2	33,9
Produksjon pr. årsverk	kg	368 648	341 374	316 704
Konsesjon	m3	34 270	33 979	29 407
Utnyttet kapasitet	m3	87 590	83 895	49 526
Antall årsverk		5,6	5,7	5,3
Fôrfaktor		1,25	1,21	1,21
Produksjonsverdi	kr	36 611 017	35 054 524	40 710 767
Produksjonsverdi pr. årsverk	kr	6 537 682	6 149 916	7 681 277
Kalk. rente på egenkapitalen	kr	700 138	884 180	962 033
Kalk. avskrivninger (blandet prinsipp)	kr	2 253 143	1 971 196	1 545 840
Lønnsevne	kr	-3 327 071	3 813 337	14 586 718
Lønnsevne pr. årsverk	kr	-594 120	669 006	2 752 211

NØKKELTALL

GJENNOMSNIITTSTALL FOR HORDALAND

		2002	2001	2000
Total rentabilitet	%	-0,7	7,7	29,4
Driftsmargin	%	-9,8	5,1	32,1
Likviditetsgrad 1	%	125,2	168,5	215,2
Likviditetsgrad 2	%	43,7	70,8	102,9
Rentedekningsgrad	%	-8,5	163,0	1009,1
Egenkapitalandel	%	2,0	15,6	35,5
Andel kortsiktig gjeld	%	40,6	31,6	29,4
Andel langsiktig gjeld	%	57,4	52,8	35,1

KOSTNADER PR. KG PRODUSERT FISK

GJENNOMSNIITTSTALL FOR HORDALAND

		2002	2001	2000
Smoltkostnad pr. kg	kr	1,83	1,78	1,99
Fôrkostnad pr. kg	kr	9,36	8,07	8,03
Forsikringskostnad pr. kg	kr	0,27	0,28	0,24
Lønnskostnad pr. kg	kr	1,35	1,50	1,56
Kalk. avskrivninger pr. kg (Historisk prinsipp)	kr	1,09	1,00	0,89
Annen driftskostnad pr. kg	kr	3,38	3,29	3,00
Netto finanskostnad pr. kg	kr	0,96	0,05	-0,03
PRODUKSJONSKOSTNAD PR. KG	kr	18,23	15,97	15,68
Slaktekostnad pr. kg	kr	2,31	2,33	2,15
SUM KOSTNAD PR. KG	kr	20,54	18,30	17,83

F8. GJENNOMSNIFFTSRESULTATER FOR ROGALAND OG SKAGERAKKYSTEN

UTVALG

		2002	2001	2000
Antall selskap i utvalget	stk	9	12	14
Antall konsesjoner i utvalget	stk	27	38	53
Gj. antall konsesjoner pr. selskap	stk	3,0	3,2	3,8

RESULTATREGNSKAP

GJENNOMSNIFFTSTALL FOR ROGALAND OG SKAGERAKKYSTEN

		2002	2001	2000
Salgsinntekt av laks	kr	25 025 155	31 341 804	66 361 487
Salgsinntekt av ørret	kr	0	4 323 059	2 692 255
Forsikringsutbetaling	kr	1 053 466	33 285	108 558
Annen driftsinntekt	kr	1 002 309	2 724 869	3 323 323
SUM DRIFTSINTEKTER	kr	27 080 930	38 423 017	72 485 623
Smoltkostnad	kr	5 063 316	5 721 708	5 306 812
Førkostnad	kr	16 705 834	16 060 494	19 794 931
Forsikringskostnad (fisk)	kr	670 118	698 290	785 638
Slaktekostnad inkl. fraktkostnad	kr	4 038 720	4 872 717	6 301 606
Beholdningsendring levende fisk (+/-)	kr	5 994 137	-450 205	543 430
Beholdningsendring frossenfisk (+/-)	kr	-33 333	-17 612	-268 890
Lønnskostnader inkl. kalk. eierlønn	kr	2 942 571	3 505 758	4 597 093
Kalk. avskrivninger (historisk prinsipp)	kr	2 109 571	1 998 757	2 513 427
Kostnad vedr. annen virksomhet	kr	0	743 612	4 301 653
Annen driftskostnad	kr	4 087 883	3 468 860	13 018 324
SUM DRIFTSKOSTNADER	kr	29 657 209	37 538 013	56 344 944
DRIFTSRESULTAT	kr	-2 576 279	885 004	16 140 679
Finansinntekter	kr	1 623 495	861 245	508 845
Finanskostnader	kr	3 379 223	2 527 305	2 767 086
ORD. RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD	kr	-4 332 007	-781 056	13 882 438

BALANSEREGNSKAP

GJENNOMSNIFFTSTALL FOR ROGALAND OG SKAGERAKKYSTEN

Eiendeler:		2002	2001	2000
Varige driftsmidler	kr	18 496 022	17 990 761	28 091 137
Finansielle anleggsmidler	kr	1 399 601	4 621 768	6 653 160
SUM ANLEGGSMIDLER:	kr	19 895 623	22 612 529	34 744 297
Beholdningsverdi førager pr. 31.12.	kr	871 867	403 937	843 451
Beholdningsverdi levende fisk pr. 31.12.	kr	22 111 619	19 583 330	22 739 086
Beholdningsverdi frossenfisk pr. 31.12.	kr	11 111	15 721	28 571
Kortsiktige fordringer og investeringer	kr	12 171 715	17 352 726	18 380 877
Kontanter og bankinnskudd	kr	782 353	304 462	2 778 459
SUM OMLØPSMIDLER:	kr	35 948 665	37 660 176	44 770 444
SUM EIENDELER:	kr	55 844 288	60 272 705	79 514 741
SUM EGENKAPITAL:	kr	6 025	10 335 079	18 737 910
Sum avsetning for forpliktelse	kr	4 752 988	5 644 415	6 140 907
Sum annen langsiktig gjeld	kr	24 054 510	15 232 170	21 638 266
Gjeld til kredittinstitusjoner	kr	14 423 692	14 072 436	10 608 273
Leverandørgjeld	kr	7 437 792	4 783 569	7 424 088
Annen kortsiktig gjeld	kr	5 169 281	10 205 036	14 965 297
Sum kortsiktig gjeld	kr	27 030 765	29 061 041	32 997 658
SUM GJELD:	kr	55 838 263	49 937 626	60 776 831
SUM GJELD OG EGENKAPITAL:	kr	55 844 288	60 272 705	79 514 741

SALG, PRODUKSJON OG ANDRE LØNNSOMHETSMÅL

GJENNOMSNIITTSTALL FOR ROGALAND OG SKAGERAKKYSTEN

		2002	2001	2000
Solgt mengde av laks	kg	1 466 830	1 648 001	2 403 857
Solgt mengde av ørret	kg	0	244 634	105 797
PRODUKSJON AV FISK	kg	1 827 505	1 854 374	2 552 227
Produksjon pr. m3	kg	15,5	22,8	37,5
Produksjon pr. årsverk	kg	309 747	280 966	323 067
Konsesjon	m3	35 000	39 000	44 143
Utnyttet kapasitet	m3	118 056	81 327	68 110
Antall årsverk		5,9	6,6	7,9
Fôrfaktor		1,24	1,25	1,23
Produksjonsverdi	kr	30 985 959	35 197 046	69 328 282
Produksjonsverdi pr. årsverk	kr	5 251 857	5 332 886	8 775 732
Kalk. rente på egenkapitalen	kr	356 605	578 878	966 798
Kalk. avskrivninger (blandet prinsipp)	kr	2 110 276	2 010 698	2 545 049
Lønnsevne	kr	-1 746 746	2 133 883	17 481 111
Lønnsevne pr. årsverk	kr	-296 059	323 316	2 212 799

NØKKELTALL

GJENNOMSNIITTSTALL FOR ROGALAND OG SKAGERAKKYSTEN

		2002	2001	2000
Total rentabilitet	%	-1,7	2,9	20,9
Driftsmargin	%	-9,5	2,3	22,3
Likviditetsgrad 1	%	133,0	129,6	135,7
Likviditetsgrad 2	%	51,1	62,1	66,7
Rentedekningsgrad	%	-28,2	69,1	601,7
Egenkapitalandel	%	0,0	17,1	23,6
Andel kortsiktig gjeld	%	48,4	48,2	41,5
Andel langsiktig gjeld	%	51,6	34,6	34,9

KOSTNADER PR. KG PRODUSERT FISK

GJENNOMSNIITTSTALL FOR SKAGERAKKYSTEN

		2002	2001	2000
Smoltkostnad pr. kg	kr	2,77	3,09	2,08
Førkostnad pr. kg	kr	9,14	8,66	7,76
Forsikringskostnad pr. kg	kr	0,37	0,38	0,31
Lønnskostnad pr. kg	kr	1,61	1,89	1,80
Kalk. avskrivninger pr. kg (Historisk prinsipp)	kr	1,15	1,08	0,98
Annen driftskostnad pr. kg	kr	2,24	1,87	5,10
Netto finanskostnad pr. kg	kr	0,96	0,90	0,88
PRODUKSJONSKOSTNAD PR. KG	kr	18,24	17,86	18,91
Slaktekostnad pr. kg	kr	2,21	2,63	2,47
SUM KOSTNAD PR. KG	kr	20,45	20,49	21,38

F9. SPREDNINGSTABELLER

PRODUKSJONSKOSTNADER PR. KG FOR HVERT ENKELT SELSKAP, SAMT PLASSERING I UTVALGET 2002

Class	Kroner	Class	Kroner	Class	Kroner	Class	Kroner
1.	10,90	41.	14,84	81.	16,81	121.	19,47
2.	11,28	42.	14,89	82.	16,94	122.	19,52
3.	11,42	43.	14,92	83.	16,96	123.	19,52
4.	11,47	44.	14,97	84.	16,97	124.	19,79
5.	12,33	45.	15,03	85.	17,05	125.	19,83
6.	12,41	46.	15,06	86.	17,11	126.	19,87
7.	12,49	47.	15,06	87.	17,18	127.	20,03
8.	12,59	48.	15,08	88.	17,25	128.	20,30
9.	12,82	49.	15,19	89.	17,34	129.	20,85
10.	12,91	50.	15,30	90.	17,41	130.	22,15
11.	12,92	51.	15,36	91.	17,43	131.	22,54
12.	13,11	52.	15,36	92.	17,52	132.	22,57
13.	13,26	53.	15,42	93.	17,66	133.	22,75
14.	13,29	54.	15,42	94.	17,71	134.	22,81
15.	13,36	55.	15,50	95.	17,71	135.	22,95
16.	13,41	56.	15,57	96.	17,74	136.	22,96
17.	13,42	57.	15,62	97.	17,81	137.	23,13
18.	13,42	58.	15,66	98.	17,81	138.	23,38
19.	13,46	59.	15,82	99.	17,86	139.	23,53
20.	13,48	60.	15,83	100.	18,01	140.	23,95
21.	13,48	61.	15,84	101.	18,07	141.	24,07
22.	13,49	62.	15,87	102.	18,07	142.	24,92
23.	13,71	63.	15,88	103.	18,28	143.	25,45
24.	13,75	64.	15,95	104.	18,33	144.	27,20
25.	13,76	65.	16,01	105.	18,34	145.	27,86
26.	13,85	66.	16,05	106.	18,41	146.	28,24
27.	13,87	67.	16,37	107.	18,53	147.	28,40
28.	14,02	68.	16,39	108.	18,57	148.	29,59
29.	14,04	69.	16,39	109.	18,67	149.	31,87
30.	14,04	70.	16,45	110.	18,70	150.	35,22
31.	14,08	71.	16,51	111.	18,85	151.	36,60
32.	14,22	72.	16,53	112.	19,03		
33.	14,24	73.	16,54	113.	19,03		
34.	14,35	74.	16,56	114.	19,11		
35.	14,39	75.	16,57	115.	19,21		
36.	14,45	76.	16,70	116.	19,22		
37.	14,50	77.	16,73	117.	19,27		
38.	14,51	78.	16,75	118.	19,37		
39.	14,53	79.	16,76	119.	19,42		
40.	14,54	80.	16,79	120.	19,45		

**FÔRFAKTOR FOR HVERT ENKELT SELSKAP, SAMT PLASSERING I
UTVALGET 2002**

Plass		Plass		Plass		Plass	
1.	0,80	41.	1,13	81.	1,23	121.	1,38
2.	0,81	42.	1,13	82.	1,24	122.	1,38
3.	0,82	43.	1,14	83.	1,24	123.	1,40
4.	0,85	44.	1,14	84.	1,24	124.	1,40
5.	0,86	45.	1,15	85.	1,25	125.	1,41
6.	0,87	46.	1,15	86.	1,25	126.	1,41
7.	0,92	47.	1,15	87.	1,25	127.	1,41
8.	0,97	48.	1,16	88.	1,26	128.	1,42
9.	0,98	49.	1,16	89.	1,26	129.	1,43
10.	0,99	50.	1,16	90.	1,26	130.	1,43
11.	0,99	51.	1,16	91.	1,26	131.	1,45
12.	1,00	52.	1,16	92.	1,26	132.	1,47
13.	1,01	53.	1,17	93.	1,26	133.	1,47
14.	1,01	54.	1,17	94.	1,27	134.	1,48
15.	1,02	55.	1,18	95.	1,28	135.	1,48
16.	1,02	56.	1,18	96.	1,28	136.	1,48
17.	1,02	57.	1,18	97.	1,28	137.	1,50
18.	1,02	58.	1,18	98.	1,28	138.	1,54
19.	1,02	59.	1,19	99.	1,29	139.	1,54
20.	1,03	60.	1,19	100.	1,29	140.	1,54
21.	1,04	61.	1,19	101.	1,29	141.	1,59
22.	1,04	62.	1,19	102.	1,29	142.	1,63
23.	1,06	63.	1,19	103.	1,29	143.	1,64
24.	1,06	64.	1,19	104.	1,30	144.	1,64
25.	1,07	65.	1,19	105.	1,30	145.	1,65
26.	1,08	66.	1,20	106.	1,30	146.	1,66
27.	1,08	67.	1,20	107.	1,30	147.	1,76
28.	1,09	68.	1,20	108.	1,31	148.	1,84
29.	1,09	69.	1,20	109.	1,31	149.	1,87
30.	1,09	70.	1,20	110.	1,31	150.	1,92
31.	1,09	71.	1,20	111.	1,31	151.	2,01
32.	1,10	72.	1,20	112.	1,32		
33.	1,11	73.	1,21	113.	1,32		
34.	1,11	74.	1,21	114.	1,33		
35.	1,11	75.	1,21	115.	1,33		
36.	1,11	76.	1,21	116.	1,33		
37.	1,12	77.	1,21	117.	1,34		
38.	1,12	78.	1,22	118.	1,35		
39.	1,12	79.	1,22	119.	1,36		
40.	1,12	80.	1,23	120.	1,38		

**DRIFTSMARGIN FOR HVERT ENKELT SELSKAP, SAMT PLASSERING I
UTVALGET 2002**

Class.	Prosent	Class.	Prosent	Class.	Prosent	Class.	Prosent
1.	21,67	41.	0,95	81.	-8,45	121.	-22,83
2.	19,60	42.	0,62	82.	-8,65	122.	-22,94
3.	16,95	43.	-0,14	83.	-8,84	123.	-23,06
4.	16,58	44.	-0,86	84.	-8,85	124.	-25,07
5.	12,79	45.	-0,86	85.	-8,88	125.	-25,08
6.	12,53	46.	-0,89	86.	-8,90	126.	-25,27
7.	11,41	47.	-1,02	87.	-9,56	127.	-25,40
8.	11,29	48.	-1,41	88.	-9,76	128.	-25,74
9.	10,02	49.	-1,63	89.	-10,36	129.	-26,01
10.	9,58	50.	-1,76	90.	-10,95	130.	-26,25
11.	9,01	51.	-1,76	91.	-11,07	131.	-27,50
12.	8,75	52.	-2,24	92.	-11,84	132.	-31,50
13.	7,78	53.	-2,28	93.	-12,79	133.	-32,06
14.	7,67	54.	-2,40	94.	-12,84	134.	-32,61
15.	7,41	55.	-2,84	95.	-13,24	135.	-32,74
16.	7,35	56.	-3,36	96.	-13,25	136.	-34,72
17.	6,62	57.	-3,38	97.	-13,34	137.	-35,18
18.	6,39	58.	-3,64	98.	-13,44	138.	-35,59
19.	6,39	59.	-3,65	99.	-13,78	139.	-36,00
20.	6,34	60.	-3,88	100.	-14,02	140.	-36,02
21.	6,24	61.	-4,15	101.	-14,66	141.	-36,61
22.	5,83	62.	-4,73	102.	-15,51	142.	-36,76
23.	5,71	63.	-4,88	103.	-15,54	143.	-38,39
24.	5,46	64.	-5,02	104.	-15,89	144.	-38,44
25.	5,40	65.	-5,14	105.	-16,15	145.	-39,62
26.	4,98	66.	-5,21	106.	-16,38	146.	-41,00
27.	4,95	67.	-5,34	107.	-16,98	147.	-41,18
28.	4,88	68.	-5,77	108.	-17,01	148.	-48,20
29.	4,57	69.	-6,08	109.	-18,28	149.	-48,92
30.	4,02	70.	-6,08	110.	-18,32	150.	-66,28
31.	3,91	71.	-6,11	111.	-18,44	151.	-88,29
32.	3,79	72.	-6,19	112.	-18,85		
33.	3,43	73.	-6,33	113.	-19,04		
34.	3,32	74.	-6,67	114.	-19,23		
35.	2,86	75.	-6,76	115.	-19,45		
36.	2,58	76.	-7,47	116.	-19,46		
37.	2,22	77.	-7,61	117.	-21,36		
38.	1,71	78.	-7,67	118.	-21,57		
39.	1,57	79.	-7,72	119.	-22,07		
40.	1,57	80.	-8,19	120.	-22,24		

GJENNOMSNIITT, MINIMUM, MAKSIMUM OG STANDARDAVVIK FOR RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD, SOLGT MENGDE, FÔRFaktor, PRODUKSJONS-KOSTNAD PR. KG OG DRIFTSMARGIN I 2002.

	Gjennomsnitt	Minimum	Maksimum	Standardavvik	Std/gj.snitt
Res før skattekostnad	-4 879 543	-49 598 840	6 378 646	8 686 331	-1,78
Solgt mengde av laks	1 670 809	0	2 661 757	585 166	0,35
Solgt mengde av ørret	437 419	0	11 176 815	1 431 727	3,27
Fôrfaktor	1,21	0,80	2,01	0,21	0,17
Produksjonskostnad pr. kg	17,01	10,90	36,60	4,39	0,26
Driftsmargin	-8,0	-88,3	21,7	16,8	-2,10

G. DEFINISJONER

En skal her se på ulike utregningsprinsipper og definisjoner som er brukt i lønnsomhetsundersøkelsen for fiskeoppdrett i 2002.

G1. RESULTATREGNSKAP

✓ **Salgsinntekt av laks**

Salgsinntekt av laks er inntekt selskapet har hatt på egenprodusert laks ved leveranse til slakt og/eller leveranse av mindre levende fisk til videre oppdrett.

✓ **Salgsinntekt av ørret**

Den inntekt selskapet har hatt på egenprodusert ørret ved leveranse til slakt og/eller leveranse av mindre levende fisk til videre oppdrett.

✓ **Forsikringsutbetaling**

Her er det tatt med alle forsikringsutbetalinger som gjelder tap av fisk, og som er bokført i 2002. Dette er gjort for å få med forsikringsutbetalingene det året de får innvirkning på inntektene i årsregnskapet.

✓ **Annen driftsinntekt**

Ordinære inntekter som ikke inngår i hovedvirksomheten, men som likevel har en naturlig tilknytning til hovedvirksomheten. Dette kan f.eks. være salg av rogn, fôr, videreformidling av smolt, leieinntekter, pakkeinntekter etc.

På grunn av disse inntektene vil kostnader ved oppdrettsdelen ikke være helt reelle. Grensen for å utelate ett selskap med høy annen driftsinntekt er:

- 10 prosent; dersom annen ordinær driftsinntekt ikke er knyttet til oppdrettsvirksomheten f. eks butikk og,
- 30 prosent; dersom annen ordinær driftsinntekter er knyttet til oppdrettsvirksomhet f. eks inntekter fra eget slakteri.

✓ **Sum driftsinntekt**

Er definert som summen av salgsinntekt av laks og ørret, forsikringsutbetalinger og annen driftsinntekt.

✓ **Beholdningsendring levende fisk**

I resultatregnskapet er beholdningsendring fisk sett på som en kostnadsregulerende post. Beholdningsendringer er definert som differansen mellom

verdien av levende fisk pr. 31.12. og verdien av levende fisk pr. 1.1.

For å kunne sammenligne beholdningsverdi av levende fisk har Fiskeridirektoratet gjort egne beregninger pr. 31.12. og 1.1.

I verddivurderingen har vi med utgangspunkt i fjorårets lønnsomhetsundersøkelse beregnet direkte oppdrettskostnad pr. kg. Direkte oppdrettskostnad pr. kg er så brukt til å beregne hva den levende smolten har kostet oppdretter så langt (minimumskost).

Minimumskost (fôrkostnader, forsikringskostnad og lønnskostnad) er på bakgrunn av fjorårets undersøkelse vurdert til ca. kr 10 pr. kg produsert fisk.

Forutsetningen er videre at direkte oppdrettskostnader for laks og ørret er like. Dessuten at laksesmolten er gjennomsnittlig 70 gram ved levering, mens ørret er 100 gram på det tidspunktet.

En har fra og med 1996-undersøkelsen valgt å hente standardpris for smolt og settefisk i Fiskeridirektoratets foreløpige statistikk for fiskeoppdrett. Her har vi brukt gjennomsnittlig pris ved innkjøp av smolt og settefisk.

Tabell G.1.1. viser hvilke priser og minimumskostnad vi har brukt ved de to årsskiftene:

Tabell G.1.1.		1.1.02	31.12.02
Settefiskpris - ørret	kr	6,50	6,31
Smoltpris - laks	kr	7,60	7,91
Minimumskostnad	kr	10,00	10,00

Årsaken til denne relativt kompliserte vurderingen av beholdningsendringene, er at de offisielle regnskapstallene på dette punktet ikke er brukbare for vårt formål. Dette kan dermed ses som et forsøk på å velge realistiske verdier for beholdningen.

Vi bør likevel være oppmerksom på at lønnsomhetsvurderingen er svært sensitiv med hensyn til hvilke forutsetninger vi gjør for beholdninger og beholdningsendringer av levende fisk.

✓ **Beholdningsendring frossenfisk**

I resultatregnskapet er beholdningsendring og frossen fisk på lager sett på som en kostnadsregulerende post.

Beholdningsendring frossen fisk på lager er definert som differansen mellom bokført verdi av frossen fisk på lager pr. 31.12. og bokført verdi av frossen fisk på lager pr. 1.1.

✓ **Kalkulatoriske avskrivninger (historisk prinsipp)**

En har i resultatregnskapet valgt å bruke lineære avskrivninger basert på historisk kostpris. Dette for å lette sammenligningen med tilsvarende beregninger for andre næringer.

Se også annen definisjon på avskrivninger i G3. Salg, produksjon og andre lønnsomhetsmål.

Ved beregning av avskrivningene har vi lagt til grunn følgende økonomiske levetider og avskrivningssatser. I innkjøpsåret blir driftsmiddelet avskrevet med halv sats.

Tabell G.1.2.	Levetid
Tomter	ubegrenset
Grunnlagsinvesteringer	ubegrenset
Bygninger	20,5 år
Flytende driftsbygninger	20,5 år
"Større båter"	20,5 år
Maskiner og utstyr	10,5 år
Anlegg i vann/sjø	8,5 år
Transportmidler	8,5 år
Nøter	6,5 år

✓ **Kostnad vedr. annen virksomhet**

Omfatter kostnader som oppdrettsselskapet har og som ikke kan knyttes til produksjon av matfiskproduksjon av laks og ørret, f.eks. kostnader ved drift av eget slakteri eller kostnader ved drift av settefiskanlegg.

✓ **Annen driftskostnad**

Omfatter vedlikehold, elektrisitet, leiekostnader, kontorutgifter, reparasjoner etc.

✓ **Sum driftskostnader**

Er definert som summen av smoltkostnad, førkostnad, forsikringskostnad, slaktekostnad, lønnskostnad, kalk. avskrivninger, kostnader vedrørende annen virksomhet, annen driftskostnad fratrukket beholdningsendring levende fisk og frossenfisk.

✓ **Driftsresultat**

Er definert som driftsinntekt minus sum driftskostnad

✓ **Finansinntekt**

Renter av bankinnskudd og andre finansinntekter.

✓ **Finanskostnad**

Renter på lån og andre finanskostnader.

✓ **Ord. resultat før skattekostnad**

Er definert som driftsresultat pluss finansinntekt minus finanskostnader.

G2. BALANSEREGNSKAP

✓ **Varige driftsmidler**

Varige driftsmidler blir vurdert etter gjenanskaffelsesprinsippet kalkulert med basis i endringer i Statistisk Sentralbyrås engrospris- og byggekostnadsindeks. De viktigste driftsmidlene er driftsbygninger, maskiner, merder, nøter, transportmidler.

✓ **Finansielle anleggsmidler**

Eksempel på finansielle anleggsmidler er andeler i salgslag, andre oppdrettsanlegg, slakterier m.m., samt aksjer og lønn til andre firma/enkelt personer.

✓ **Sum anleggsmidler**

Er definert som varige driftsmidler pluss finansielle anleggsmidler.

✓ **Beholdningsverdi av levende fisk 31.12.**

Beholdningsverdien av levende fisk pr. 31.12. er basert på en gjennomsnittlig pris på settefisk (ørret) på kr 6,31 og laksesmolt kr 7,91. I tillegg kommer oppdrettskostnaden, som er beregnet til kr 10 pr. kg.

✓ **Beholdningsverdi av frossenfisk 31.12.**

Bokført verdi av frossenfisk pr. 31.12.

✓ **Omløpsmidler**

Er definert som summen av beholdningsverdi fórlager 31.12., beholdningsverdi levende fisk 31.12., beholdningsverdi frossenfisk 31.12., fordringer, kontanter og bankinnskudd.

✓ **Sum eiendeler**

Er definert som sum anleggsmidler pluss sum omløpsmidler.

✓ **Sum egenkapital**

Sum egenkapital blir regnet som en restpost, der sum eiendeler fratrukket utsatt skatt, langsiktig gjeld og sum kortsiktig gjeld er egenkapital.

✓ **Sum kortsiktig gjeld**

Kortsiktig gjeld er gjeld som forfaller innen ett år eller som er knyttet til driftssyklusen, f.eks. leverandørgjeld, skyldig merverdiavgift og kassekreditt. I undersøkelsen er kortsiktig gjeld definert som gjeld til kredittinstitusjoner pluss leverandørgjeld pluss annen kortsiktig gjeld.

G3. SALG, PRODUKSJON OG ANDRE LØNSSOMHETSMÅL

✓ **Solgt mengde av laks**

Fra og med 1996-undersøkelsen har vi spesifisert solgt mengde på laks og ørret. Solgt mengde av laks er gjennomsnittlig antall kilo rund oppdrettslaks solgt i 2002.

Vi har definert rund oppdrettslaks som vekt på fisken etter sulting og bløgging. Er mengde fisk oppgitt i sløyd vekt har vi multiplisert med 1,125 for å finne rund vekt.

✓ **Solgt mengde av ørret**

Solgt mengde av ørret er gjennomsnittlig antall kilo rund oppdrettsørret solgt i 2002.

Vi har definert rund oppdrettsørret som vekt på fisken etter sulting og bløgging. Er mengde fisk oppgitt i sløyd vekt har vi multiplisert med 1,125 for å finne rund vekt.

✓ **Produksjon av fisk**

(Solgt mengde (laks og ørret) + Beholdning av frossenfisk pr. 31.12.) + ((beholdning av levende fisk 31.12. (kg) - vekt på årets utsatt smolt (kg) - beholdning av levende fisk 01.01. (kg)) / 1,1111).

For å unngå å få en blanding av ulike vekttyper (levende og slaktet vekt) i produksjonsberegningen har vi valgt å omregne levende fisk til slaktevekt. Slaktevekt er i lønnsomhetsundersøkelsen rund vekt etter sulting og bløgging. Omregningsfaktor fra levende vekt til rundvekt etter sulting og bløgging er satt til 1,1111.

✓ **Konsesjon**

Gjennomsnittlig konsesjonsstørrelse for de selskapene som er med i utvalget.

✓ **Utnyttet kapasitet**

Gjennomsnittlig faktisk utnyttet kapasitet pr. 31.12. for de selskap som er med i utvalget.

✓ **Utnyttelsesgrad**

Faktisk utnyttet oppdrettsvolum i prosent av det oppdrettsvolum det er gitt konsesjon for.

✓ **Antall årsverk**

Antall årsverk som er utført i anlegget i løpet av året. Vi bruker det samme timetallet pr. årsverk som Budsjettnemda for jordbruket, der et årsverk er satt til 1875 timer. Både lønnet og ulønnet arbeidsinnsats er tatt med.

✓ **Produksjon pr. kubikkmeter**

Produksjon pr. utnyttet kubikkmeter oppdrettsvolum.

✓ **Produksjon pr. årsverk**

Antall kilo produsert fisk dividert med antall utførte årsverk. Produksjon er definert som salg +/- beholdningsendring (kg).

✓ **Fôrfaktor**

Er i undersøkelsen definert som :

$$\frac{\text{Definisjon: (Fôrlager 1.1. + fôrkjøp - fôrlager 31.12)}}{\text{Produksjon av fisk}}$$

✓ **Produksjonsverdi**

Produksjon er definert som salg +/- beholdningsendring. Produksjonsverdi blir da sum salgsinntekt pluss sum beholdningsendring.

✓ **Kalkulatorisk rente på egenkapital**

Kalkulatorisk rente på egenkapital er regnet ut på bakgrunn av egenkapitalen pr. 31.12. For gjennomsnittsanlegget er kalkulatorisk rente på egenkapitalen for hvert selskap summert og deretter delt på selskap i utvalget.

For hvert selskap blir beregningene gjort på følgende måte:

- Hvis egenkapital er mindre eller lik 0, er kalkulatorisk rente på egenkapitalen lik 0.
- Hvis egenkapital er større enn 0, blir kalkulatorisk rente på egenkapitalen regnet ut etter følgende formel:

$$Kr = r*((EK/SE)*DM) + n*((EK/SE)+(OM+FA))$$

Der:

Kr	=	Kalkulatorisk rente på egenkapitalen
R	=	Realrente
N	=	Nominell rente
EK	=	Sum egenkapital
DM	=	Varige driftsmidler
FA	=	Finansielle anleggsmidler
SE	=	Sum eiendeler
OM	=	Omløpsmidler

Sum egenkapital (EK) er beregnet som sum eiendeler fratrukket sum gjeld.

Realrente benyttes ved renteberegning av de varige driftsmidlenes andel av egenkapitalen i beregningen av kalkulatorisk avskrivninger (blandet prinsipp). Kalkulatorisk rente på egenkapital og kalkulert avskrivning (blandet prinsipp) legges til grunn for beregning av lønnsevnen i oppdrettsnæringen.

En forutsetter at finansiering av de forskjellige aktivapostene har lik egenkapitalandel. Vi har følgende sammenheng mellom realrente og nominell rente:

$$\text{Realrente} = \frac{\text{Nominell rente} - \text{inflasjonsrate}}{1 + \text{inflasjonsrate}}$$

Ved beregning av effektiv rente har vi tatt utgangspunkt i realrente for norske statsobligasjoner med 10 års løpetid. Den gjennomsnittlige effektive renten ble beregnet til 6,38 prosent i 2002. Inflasjonen for 2002 er beregnet til 1,29 prosent. Dermed blir realrenten for 2002 5,03 prosent.

En har sett bort fra latent skatt på merverdi ved beregning av egenkapital.

✓ **Kalkulatorisk avskrivning (blandet prinsipp)**

Utgangspunktet er lineære avskrivninger basert på gjenanskaffelseskost, men det må korrigeres for finansieringsvirkningen av gjeldsandel. Vi har gått ut fra at gjeldsandelen av de varige driftsmidlene er den samme som for selskapet som helhet.

Formålet med avskrivningene er å holde en konstant egenkapitalandel av driftsmidlene under forutsetning av at driftsmidlene skal gjenanskaffes.

Vi har valgt som prinsipp at egenkapitalandelen av de varige driftsmidlene blir avskrevet lineært basert på gjenanskaffelseskost. Gjeldsandelen blir avskrevet lineært basert på historisk kostpris (byggesum/kjøpesum justert med senere påkostninger).

Dersom egenkapitalen i anlegget er 0 eller mindre blir driftsmidlene avskrevet lineært basert på historisk kostpris. For 2002 er det egenkapitalandelen pr. 31.12. som er grunnlaget for beregningen.

For å regne ut gjenanskaffelsesverdi av driftsmidlene har vi tatt utgangspunkt i den historiske kostpris for hvert enkelt driftsmiddel, og ved hjelp

av engrosprisindeksens deleindekser kommet frem til et uttrykk for driftsmiddelets gjenanskaffelsesverdi.

✓ **Lønnsevne**

Gir uttrykk for hvor mye virksomheten egentlig kunne betale til innsatsfaktoren arbeidskraft etter at andre faste og variable kostnader er dekket i samsvar med det som blir sett på som rimelig i driftsøkonomisk forstand. Lønnsevne er definert:

(Sum driftsinntekt pluss beholdningsendring levende fisk og beholdningsendring frossenfisk pluss finansinntekter) fratrukket (smoltkostnad, fôrkostnad, forsikringskostnad, slaktekostnad, kostnader vedrørende annen virksomhet, annen driftskostnad, kalk. avskrivning (BL) og kalk. rente på egenkapitalen.

G4. NØKKELTALL

✓ **Totalrentabilitet**

Gir uttrykk for avkastningen på totalkapitalen i virksomheten.

Definisjon:

$$\frac{(\text{Driftsresultat} + \text{Finansinntekt}) * 100}{\text{Sum eiendeler (31.12.)}}$$

✓ **Driftsmargin**

Definisjon:

$$\frac{\text{Driftsresultat} * 100}{\text{Sum driftsinntekt}}$$

✓ **Egenkapitalrentabilitet**

Definisjon:

$$\frac{\text{Ord. resultat før skattekostnad} * 100}{\text{Sum egenkapital}}$$

✓ **Likviditetsgrad 1**

Definisjon:

$$\frac{\text{Sum omløpsmidler} * 100}{\text{Sum kortsiktig gjeld}}$$

✓ **Likviditetsgrad 2**

Definisjon:

$$\frac{(\text{Omløpsmidl.} - \text{Beh.verdi lev. fisk og fros.fisk})}{\text{Sum kortsiktig gjeld} * 100}$$

✓ **Rentedekningsgrad**

Definisjon:

$$\frac{(\text{Driftsresultat} + \text{Finansinntekter}) * 100}{\text{Finanskostnader}}$$

✓ **Egenkapitalandel**

Definisjon:

$$\frac{\text{Sum egenkapital} * 100}{\text{Sum eiendeler}}$$

✓ **Andel av kortsiktig gjeld**

Definisjon:

$$\frac{\text{Sum kortsiktig gjeld} * 100}{\text{Sum eiendeler}}$$

✓ **Andel av langsiktig gjeld**

Definisjon:

$$\frac{(\text{Utsatt skatt} + \text{langsiktig gjeld}) * 100}{\text{Sum eiendeler}}$$

✓ **Overskuddsgrad**

Definisjon:

$$\frac{(\text{Driftsresultat} + \text{finansinntekter}) * 100}{\text{Produksjonsverdi}}$$

G5. KOSTNADER PR. KG PRODUSERT FISK

I denne tabellen er hver kostnadsart dividert med produksjon av fisk, slik at vi får kostnad pr. kilo (rundvekt)

H. SUMMARY IN ENGLISH

This summary presents the main results from the profitability survey of Norwegian fish farms in 2002.

The survey is based on collected data from a sample of 151 farms with production and sale of salmon and trout. These 151 farms employed 446 licences for production of salmon and rainbow trout. This is about 52.6 per cent of the total number of licences that were in production in 2002.

The main results from the profitability survey of Norwegian fish farms in 2002 are as follows:

- a sharp decrease in profitability
- higher productivity
- higher production costs per kilo

The figures given in this report are ordinary averages based on all companies in the sample. 2001 results are included for comparison.

When reading the figures presented in the tables below there are some considerations that should be kept in mind.

The industry has gone through major changes in the last years as regards the integration in the industry.

As a consequence, the difference in the average operating revenues, operating expenses and some other of the figures listed in the tables, are partly caused by the on-going integration in the industry.

Figures like production per man/year, production costs per kilo, operating margin and other key figures can, however, give the readers information about the development in the industry.

H1. PROFITABILITY

The general conclusion to be drawn on the basis of these figures is that the profitability in the Norwegian fish farming industry decreased sharply in 2002 compared to 2001.

The total profit on ordinary activities before taxation in the fish farming industry has been calculated to approximately –1,4 billion NOK in 2002. For 2001 the total profit before taxation and extraordinary items was calculated to 88 million NOK.

The figures as regards the average profitability for the companies in the sample are given in the table below. 2001-figures are included for comparison.

		2002	2001
Operating revenues	NOK	37 746 131	37 063 963
Operating expenses	NOK	40 772 185	35 706 687
Operating profit	NOK	-3 026 054	1 357 276
Profit on ord. activities before taxation	NOK	-4 879 543	318 144
Feed conversion ratio		1.21	1.20
Sale of salmon	Kilo	1 670 809	1 592 292
Sale of trout	Kilo	437 419	334 400
Production of fish	Kilo	2 258 605	2 113 663
Wage paying ability			
Per man-year	NOK	-407 256	359 132
Number of man-year		6.6	6.9

As indicated in table H.1.1., the profitability in the Norwegian fish farming industry decreased sharply in 2002 compared to 2001.

The main explanation to this negative development was a low sales prices on salmon and trout in 2002. Also an increase in feeding costs, due to higher price on feed, lead to a decreased in the profitability from 2001 to 2002.

The average sales price of salmon decreased with 8.9 per cent from 2001 to 2002. The average sales price of salmon was NOK 17.06 in 2002.

The average price of rainbow trout increased however, with 9.2 per cent from 2001 to 2002. In spite of this increase the sales price of rainbow trout was still low in 2002. Average sales price of rainbow trout was NOK 17.99 in 2002.

The key figures presented in table H.1.2. confirm the general impression of a worse economic situation for the fish farms in the sample in 2002 compared to 2001. Figures in per cent.

	2002	2001
Return on Total Assets	-2.6	4.7
Operating Margin	-8.0	3.7
Current Ratio	127.5	147.5
Acid Test Ratio	42.0	51.7
Interest Cover	-43.7	113.5
Equity Ratio	10.7	22.0
Short-term liabilities Ratio	47.9	40.6
Long-term liabilities Ratio	41.4	37.4

Individual and regional differences in profitability between the companies in the sample are however substantial. The region with the best economic results in 2002 were Trøndelag. The lowest

profitability was found among the fish farmers in the regions of Finnmark and Troms and Sogn og Fjordane.

H2. PRODUCTIVITY

Productivity, calculated as average production per man/year, increased with 11.7 per cent from 2001 to 2002. Average production per man/year was 342 213 kilo in 2002.

Historically, Norwegian fish farming industry has increase their productivity considerable, for example production per man/year was only 79 526 kilo in 1992.

H3. PRODUCTION COSTS PER KILO

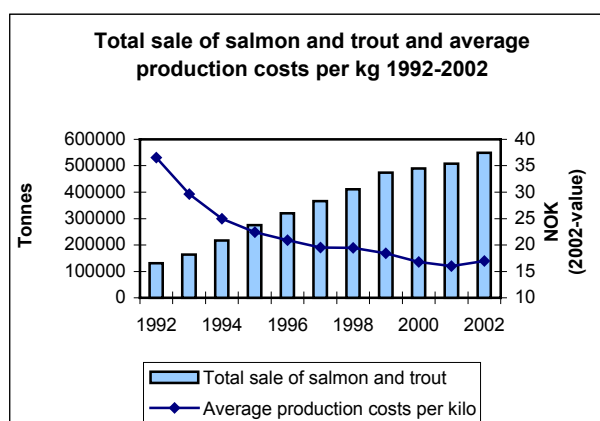
Production costs per kilo increased from NOK 15.80 in 2001 to NOK 17.01 in 2002. The main reason for this negative development was higher feeding costs in 2002 compared to 2001.

Average production costs per kilo produced fish are given in table H.3.1. 2001 figures are included for comparison.

		2002	2001
Smolt costs	NOK	2.00	2.17
Feeding costs	NOK	9.02	7.87
Insurance costs	NOK	0.29	0.35
Wages and salaries	NOK	1.30	1.44
Estimated depreciation	NOK	0.84	0.85
Other operating expenses	NOK	2.72	2.63
NET Financial expenses	NOK	0.82	0.49
PROD. COSTS PER KILO	NOK	17.01	15.80

Figure 11 presents the development in the total sale of salmon and trout and average production costs per kilo (in 2002 value) in the period 1992-2002.

FIGURE 12

H4. REGIONAL PRODUCTION COSTS PER KILO

Table H.4.1. presents average production costs per kilo produced fish for producers in different geographical regions in 2001 and 2002.

		2002	2001
Finnmark and Troms	NOK	17.68	17.43
Nordland	NOK	16.96	15.21
Trøndelag (North and South)	NOK	14.58	14.91
Møre og Romsdal	NOK	15.95	15.86
Sogn og Fjordane	NOK	17.55	14.40
Hordaland	NOK	18.23	15.97
Rogaland/Skagerrakkysten	NOK	18.24	17.86

The industry in Rogaland and Skagerrakkysten had the highest production costs per kilo in 2002, on average NOK 18.24 per kilo, while the industry in Trøndelag had the lowest production costs with an average of NOK 14.58 per kilo.

One should bear in mind that there are substantial differences in profitability and production costs between farms, also within the same geographical region.

H5. AVERAGE RESULTS FOR NORWEGIAN FISH FARMS

REPRESENTATIVE

		2002	2001	2000
Number of companies	No.	151	173	191
Number of licenses	No.	446	512	544
Average number of licenses per companies	No.	3.0	3.0	2.8

PROFIT AND LOSS ACCOUNT

		2002	2001	2000
Sales revenues of salmon	NOK	28 504 376	29 827 011	41 238 039
Sales revenues of trout	NOK	7 870 863	5 507 412	4 849 049
Compensations	NOK	377 482	254 057	225 655
Other ordinary earnings	NOK	993 410	1 475 483	1 712 826
OPERATING REVENUES	NOK	37 746 131	37 063 963	48 025 569
Smolt costs	NOK	4 527 548	4 595 724	4 857 371
Feeding costs	NOK	20 383 253	16 635 649	15 827 800
Insurance costs (fish)	NOK	659 351	731 725	524 069
Slaughter costs and freight charges	NOK	5 671 626	5 254 051	4 841 499
Changes in live stock	NOK	1 784 297	1 522 808	2 412 375
Changes in frozen fish stock	NOK	33 538	693 996	271 293
Wages and salaries	NOK	2 941 367	3 039 798	3 114 941
Estimated depreciation	NOK	1 898 165	1 796 026	1 509 250
Costs not related to production of fish	NOK	354 949	304 085	419 147
Other operating expenses	NOK	6 153 761	5 566 433	5 855 021
OPERATIONAL EXPENDITURE	NOK	40 772 185	35 706 687	34 265 430
OPERATING PROFIT	NOK	-3 026 054	1 357 276	13 760 139
Financial Revenues	NOK	1 541 825	1 315 729	843 597
Financial Expenses	NOK	3 395 314	2 354 861	1 861 481
PROFIT ON ORD. ACTIVITIES BEFORE TAXATION	NOK	-4 879 543	318 144	12 742 255

BALANCE SHEET

		2002	2001	2000
Tangible fixed assets	NOK	16 707 768	17 311 811	14 489 106
Long-term fixed asset investments	NOK	5 160 497	5 710 316	4 802 510
CAPITAL ASSETS	NOK	21 868 265	23 022 127	19 291 616
Stock of raw materials (feed)	NOK	817 079	655 428	574 186
Stock of live fish	NOK	21 736 188	21 224 982	19 484 550
Stock of frozen fish	NOK	1 290 467	1 121 550	425 894
Debtors and current assets investments	NOK	8 815 201	9 326 553	11 196 202
Cash at bank and in hand	NOK	1 683 700	2 072 263	3 793 623
CURRENT ASSETS	NOK	34 342 635	34 400 776	35 474 455
TOTAL ASSETS	NOK	56 210 900	57 422 903	54 766 071
EQUITY	NOK	5 995 338	12 637 496	17 967 960
Provisions for liabilities and charges	NOK	4 947 136	5 469 231	5 388 719
Other long-term liabilities	NOK	18 336 461	15 994 553	11 516 664
Amounts owed to credit institutions	NOK	14 697 415	12 193 525	6 595 085
Trade creditors	NOK	5 137 496	4 792 151	4 461 323
Other short term liabilities	NOK	7 097 054	6 335 947	8 836 320
Total short term liabilities	NOK	26 931 965	23 321 623	19 892 728
TOTAL LIABILITIES	NOK	50 215 562	44 785 407	36 798 111
TOTAL EQUITY AND LIABILITIES	NOK	56 210 900	57 422 903	54 766 071

SALE, PRODUCTION, A/O

		2002	2001	2000
Sale of salmon	Kilo	1 670 809	1 592 292	1 614 583
Sale of trout	Kilo	437 419	334 400	197 954
PRODUCTION OF FISH	Kilo	2 258 605	2 113 663	2 028 015
Production per cubic metre	Kilo	25,3	26,4	37,1
Production per man-year	Kilo	342 213	306 328	298 238
Licensed volume	M3	35 570	36 012	33 984
Production volume	M3	89 326	79 970	54 673
Number of man-year		6,6	6,9	6,8
Feed conversion ratio		1,21	1,20	1,20
Production value	NOK	38 193 074	37 551 227	48 770 756
Production value per man-year	NOK	5 786 829	5 442 207	7 172 170
Estimated interest on equity	NOK	737 213	855 157	991 830
Estimated depreciation (mix. Principle)	NOK	1 910 664	1 820 803	1 553 098
Wage paying ability	NOK	-2 687 888	2 478 008	14 821 518
Wage paying ability per man-year	NOK	-407 256	359 132	2 179 635

FINANCIAL RATIOS

		2002	2001	2000
Return on Total Assets	%	-2,6	4,7	26,7
Operating Margin	%	-8,0	3,7	28,7
Current Ratio	%	127,5	147,5	178,3
Acid Test Ratio	%	42,0	51,7	78,2
Interest Cover	%	-43,7	113,5	784,5
Equity Ratio	%	10,7	22,0	32,8
Short-term liabilities Ratio	%	47,9	40,6	36,3
Long-term liabilities Ratio	%	41,4	37,4	30,9

COSTS PER KILO PRODUCED SALMON AND TROUT

		2002	2001	2000
Smolt costs	NOK	2,00	2,17	2,40
Feeding costs	NOK	9,02	7,87	7,80
Insurance costs (fish)	NOK	0,29	0,35	0,26
Wages and salaries	NOK	1,30	1,44	1,54
Estimated depreciation	NOK	0,84	0,85	0,74
Other operating expenses	NOK	2,72	2,63	2,89
NET Financial Expenses	NOK	0,82	0,49	0,50
PRODUCTION COSTS PER KILO	NOK	17,01	15,80	16,13
Slaughter costs	NOK	2,51	2,49	2,39
TOTAL COSTS PER KILO	NOK	19,52	18,29	18,51

I. VEDLEGG - SKJEMA

Organisasjonsnummer:

Konsesjonskapasitet:

Konsesjonsnummer(e):

ÅRSREGNSKAP FOR 2002 INKL. REGNSKAPSNOTER SKAL VEDLEGGES LØNNSOMHETSSKJEMAET VED RETUR TIL FISKERIDIREKTORATET. I TILLEGG KAN EVENTUELT SPESIFISERT RESULTATREGNSKAP VEDLEGGES.

DEL 1.
SKAL BESVARES AV ALLE

SPØRSMÅL A (SE RETTLEDNING):

1.) Omfatter vedlagte skjema og årsregnskap for 2002 andre konsesjoner enn nevnt ovenfor ?

Ja

Nei

2.) Dersom ja, hvilke konsesjonsnumre gjelder skjema og årsregnskapet for 2002 ?:

Konsesjonsnummer? _____

SPØRSMÅL B (SE RETTLEDNING):

Hadde selskapet andre inntekter enn fra slakt av egenprodusert laks og ørret ? (f.eks slakting for andre selskap)

Ja

Nei

Dersom ja, - Angi hva slags inntekt?: _____

- Hvor høy var denne inntekten?: _____

SPØRSMÅL C (SE RETTLEDNING):

Har selskapet mottatt forsikringsutbetaling i 2002 som følge av tap av fisk?

Ja

Nei

Dersom ja - hvor høy var denne utbetalingen?:

Kr _____

SPØRSMÅL D (SE RETTLEDNING):

1.) Hvor stort var fôrlageret 1.1. og 31.12.?

kg

2.) Hvor stort var lager av frossen fisk 1.1. og 31.12.?

kg

3.) Hvor mye fôr ble innkjøpt i 2002?

kg

01.01.02	31.12.02
2002	

SPØRSMÅL E (SE RETTLEDNING)

Hva var gjennomsnittlig vekt pr. stk smolt på utsettingstidspunktet i 2002?

- Laks, utsatt i 2002:

gram

- Ørret, utsatt i 2002:

gram

DEL 2.

KUN POSTER SOM IKKE ER SPESIFISERT I VEDLAGT ÅRSREGNSKAP (EVENTUELLE VEDLAGTE REGNSKAPSNOTER) SKAL FYLLES UT NEDENFOR..

SPØRSMÅL F (SE RETTLEDNING): Spesifisering av vareforbruk i resultatregnskapet

- 1.) Innkjøp av smolt Kr _____
- 2.) Innkjøp av fôr Kr _____
- 3.) Forsikringskostnad (fisk) Kr _____
- 4.) Endringer i varebeholdning (fisk) Kr _____

SPØRSMÅL G (SE RETTLEDNING): Spesifisering av slaktekostnader i resultatregnskapet

- 1.) **VED LEIESLAKTING (INKL. EVENTUELLE FRAKTKOSTNADER)**
Hvor mye betalte selskapet i slaktekostnader (bokførte kostnader) Kr _____
- 2.) **VED EGET SLAKTERI/PAKKERI**
Hvor mye utgjorde kostnadene i forbindelse med slakting av egen fisk (bokførte kostnader)?
- Lønnskostnader Kr _____
- Emballasje Kr _____
- Frakt Kr _____
- Annet Kr _____

SPØRSMÅL H (SE RETTLEDNING): Spesifisering av varer i balanseregnskapet

- 1.) Beholdningsverdi av fôr pr. 31.12. Kr _____
- 2.) Beholdningsverdi av frossenfisk pr. 31.12. Kr _____

SPØRSMÅL I (SE RETTLEDNING): Spesifisering av kjøp og salg av varige driftsmidler i 2002

Pkt 1. Driftsmidler	Pkt 2. Innkjøpsår	Pkt. 3. Opprinnelig kjøpesum	Pkt. 4. Materiale (eks. jern, plast etc.)
	20	Kr	
	20	Kr	
	20	Kr	
	20	Kr	
	20	Kr	

Dersom Fiskeridirektoratet har spørsmål til utfyllingen kan man henvende seg til:

Navn: _____	Telefonnr: _____
	Telefaksnr: _____
	E-post adresse: _____
For Firma - selskapsnavn, dato og underskrift	

FORTROLIG

Fiskeridirektoratet
Postboks 185
5804 BERGEN
Tlf. 55 23 80 00

Statistikk Fiskeoppdrett 2002

Matfisk-/stamfisk-/FOU-konsesjoner

Laks og ørret

Statistisk sentralbyrå

Saksbehandler:
Tlf. 55 23 80 17

(Etter lov av 14. juni 1985 plikter alle å gi oppgave)

Konsesjonstype:
Organisasjonsnummer:
Internt registreringsnummer
Gjelder konsesjonen(e):

	Ja	Nei
Har det vært produksjon på konsesjonen(e) i 2002?		
Benyttet reelt volum i m ³ pr. 31.12.2002?		

SVARFRIST 1. MARS 2003**Tabell 1. PRODUKSJONSOVERSIKT for laks og ørret i 2002 (stk.).**

	Beholdning pr. 01.01	Utsatt	Uttak 99/00-generasj.	Uttak 01-generasj.	Uttak 02-generasj.	Tap/Svinn	Beholdning pr. 31.12.
Antall laks							
Antall ørret							

Tabell 2. BEHOLDNING PR. 31.12.2002 av laks og ørret (stk. og gjennomsnittsvikt pr. stk.)

	00-generasjon		01-generasjon		02-generasjon	
	Stk	Gj.snitt vekt	Stk	Gj.snitt vekt	Stk	Gj. snitt vekt
Laks						
Ørret						

Tabell 3. KJØP og INTERNE MOTTAK av settefisk/smolt i 2002.

	Kjøp		Interne mottak		Totalt inntak	
	Stk.	Beløp i kr (ekskl. mva)	Stk.	Beløp i kr (ekskl. mva)	Stk.	Beløp i kr (ekskl. mva)
Laks						
Ørret						

Tabell 4a. SALG av fisk (levende og slaktet) i 2002.

	Laks		Ørret	
	Mengde	Beløp i kr (ekskl. mva)	Mengde	Beløp i kr (ekskl. mva)
Sløyd fisk (med hode)	kg		kg	
Sløyd fisk (hodekappet)	kg		kg	
Rund fisk (rund vekt)	kg		kg	

Tabell 4b. SALG OG INTERNE OVERFØRINGER av rogn i 2002.

	Laks		Ørret	
	Mengde	Beløp i kr (ekskl. mva)	Mengde	Beløp i kr (ekskl. mva)
Rogn/øyerogn – målt i liter				
Rogn/øyerogn – målt i stk				

Tabell 5. GENERELLE OPPLYSNINGER

Leppefisk	Har konsesjonen(e) kjøpt/selvfishet leppefisk i 2002 ? ☐ Ja ☐ Nei	Dersom ja: Antall stk	Beløp (i kr)
Frossenfisk (Ikke solgt)	Hadde konsesjonen(e) frossenfisk på lager pr. 31.12. 2002 ? ☐ Ja ☐ Nei	Dersom ja: Antall kg: Laks:	Ørret:

Tabell 6. TAP/SVINN av fisk i 2002 (stykk og samlet vekt). Alt tap/svinn som er notert i tabell 1 skal spesifiseres:

Registrert tap i sjø:	Laks		Ørret	
	Stk	kg	Stk	kg
Sykdommer				
Skader				
Alger/maneter				
Andre årsaker til tap i sjø (spesifiser):.....				
Registrert utkast på slakteri				
Tidlig kjønnsmodning				
Defekter/lyter/sårskader				
Andre årsaker til utkast i slakteri (spesifiser):.....				
Uregistrert svinn				
Rømming				
Uhell				
Fugl og rovdyr (Predatorer)				
Tyveri				
Andre årsaker til svinn (spesifiser):.....				
Sum				

Tabell 7. ARBEIDSINNSATS i 2002. (Gjelder kun arbeid i oppdrettskonsesjonen)

		Personer		Timeverk	
		Menn	Kvinner	Menn	Kvinner
Betalt arbeidstid	Fast ansatte				
Ubetalt arbeidstid	Sesongarbeidere				
	Timer				

Tabell 8. KJØP og SALG av varige driftsmidler i 2002.

	Kjøp (kr)	Salg (kr)
Driftsbygninger		
Sjøanlegg (f.eks. merder, nøter etc.)		
Diverse maskiner (f.eks. fôrautomater, datautst.)		
Transportmidler og annet		
I alt		

Merknader og kommentarer (legg ved eget ark dersom det er for liten plass til å skrive på).

For firma. Dato og underskrift:	Adresse:	Telefon: Mobiltelefon: Telefaks: E-post: